Ч. 148 (14.691). Львів, пятниця 9. липня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . 30.00 „
Річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Уряд з Бурґосу домагається ультимативно,

щоб його визнати воюючою стороною, погрожуючи економічними репресіями.

Ген. Франко вислав до великодержав ноту з домаганням визнати його уряд воюючою стороною. Посвята, — мовляв — з якою національна Еспанія бореться з комунізмом, дає їй право домагатись пошани від усіх, зокрема від тих, що якиминебудь способом інтервеніювали в Еспанії, як Англія або Франція.

Ніяка держава, що морально підтримує національний уряд, не шукає територіяльних здобутків коштом Еспанії ані не пробує змінити „статус кво" на Середземному Морі.

Якщоби деякі держави, забуваючи про свої давніші обіцянки, не заспокоїли домагання національної Еспанії та на її докази приязни відповіли несправедливістю і ворожою поставою, нехай не здивуються, коли завтра еспанська господарська політика замкне двері перед тими, що виявлялися ворогами Еспанії у хвилині найтяжчої для Еспанії проби.

АНҐЛІЯ ОБИДЖЕНА.

У Льондоні уважають ноту ген. Франка обидою для Анґлії. Говорять, що вона може навіть перервати переговори між Льондоном і Бурґосом, що почалися щасливо. Який саме мотив вплинув на настільки гострий виступ ген. Франка — невідомо.

НА ФРОНТАХ.

Комунікат мадридського уряду признає, що на біскайському фронті національні війська заняли узгіря Ален, Амаліха, Сорриреза і Маріха. На південь від Таха 8. червоний корпус заняв Сієрру Суарез і Рену, тепер він наступає на Сієрру Рену. На середущому фронті червоні затримали всі становища, не зважаючи на ворожі наступи. В Андалюзії червоні заняли кілька національних становищ і взяли 25-ох бранців.

Поділ Палестини остаточно вирішений.

Вчора вечором королівська комісія передала британському урядові ради у справі Палестини. Є це 400-сторінковий документ, який ділиться на дві частини: в першій комісія радить поділ Палестини, в другій дає ради на випадок, якби уряд не погодився на поділ. Але уряд приняв цю пораду і повідомив про свою постанову арабів та сіоністів, підкреслюючи, що така розвязка справи можливо найкраще заспокоює інтереси обох народів.

ЩО НА ТЕ АРАБИ Й ЖИДИ?

Вчора вечором закомунікували жидам і арабам постанову королівської комісії для справ Палестини. Нині рано зібрався начальний арабський комітет, щоби заняти становище до постанов британського уряду. Безсторонні особи уважають британське рішення безсторонним і припускають, що не буде важко дістати на неї згоду обох сторін.

Екзекутива сіоністичної організації висловила невдоволення поділом Палестини, що не годиться з британськими зобовязаннями.

ЗАМАХ НА ЕМІРА ТРАНСЙОРДАНІЇ.

Коли емір Трансйорданії Абдулла, відомий анґльофіл і анґлійський кандидат на престіл проектованої арабсько-палестинської держави, їхав вулицею Адену, невідомі замаховці вистрілили до нього кілька разів з револьверу та втекли.

Масові арештування у совітській фльоті й армії

на Далекому Сході.

Домеї повідомляє, що арештовано адмірала Вікторова, команданта совітської фльоти Тихого Океану. Також серед сухопутної армії Далекого Сходу переводять масові арештування; за решітку попав м. ін. командант артилерії далекосхідної армії Петров і політичний начальник армії Долянський. Разом арештовано коло 300 старшин маринарки і кількасот старшин сухопутної армії — всіх їх вивезли двома поїздами на захід.

СТЕРЕЖУТЬ КОРДОН.

Над горішним Амуром большевики дуже дбайливо бережуть кордон, щоб утікачі не могли дістатись до Манджурії: кордон освітлюють ракетами, мешканців надбережних сіл переселили у глибину держави.

ЗАМАХ НА СТАЛІНА?

До Токіо дійшла вістка, що старшини ҐПУ підготовлювали замах на Сталіна. Арештовано 8-ох старшин, кількох чекістів та кількох інжинірів, які відповідали за життя Сталіна, коли він звиджував московську підземну залізницю.

ДАЛЬШІ АРЕШТУВАННЯ У МОСКВІ.

Совітська преса потверджує вістку про арештування директора й інших вищих урядовців совітської урядової телеграфічної аґенції (ТАСС-а). Директор Долецький кермував ТАСС-ом вже 10 літ — щойно тепер виявилося, що це „небезпечний троцькіст і ворог держави".

Крім того арештували команданта московського ґарнізону ґен. Горбачева та багато інших визначних комуністів. Небавом стануть вони перед судом.

ЗАСЛАЛИ ЖІНКУ ЛІТВІНОВА?

Жінку Літвінова заслали до Свердловська за гостру отверту критику недавних смертних присудів.

ҐЕНЕРАЛ ПРОПАВ БЕЗ ВІСТИ.

З Москви повідомляють, що командант забайкальської військової округи десь пропав. Як говорять, його арештували аґенти ҐПУ і розстріляли підчас утечі.

Наступ китайської армії на японців.

Як подає аґенція Домеї, вчора (в середу) в год. 23.40 **китайські війська під проводом ген. Сунчеяна почали обстрілювати японські частини, що робили вправи 70 км. на захід від Пекіну.** Інша телеграма повідомляє, що в ночі йшов бій і що ще в год. 6.30 рано чути було крісові та гарматні стріли.

Японське міністерство закордонних справ повідомляє, що **китайські війська, які напали на японські, піддалися, вивішуючи білі прапори. Японці розброюють їх**

Черговий подвиг п. Опйоли.

Львів, 8. липня 1937.

Пан Тадеуш Опйола належить до „спеців" від „руської справи". Він „робить" у ній вже не від сьогодні і чимало причинився до витворення у польському громадянстві того погляду, який у ньому сьогодні на ту справу панує. Себто: чимало причинився до витворення того хаосу думок і понять і до того нахилу примітивізувати та вульґаризувати українську проблему, який завжди ще у широких колах польського громадянства покутує, та який є такою чудовою почвою для діяльности ріжних Грабських, Грабиків, Роеків, Ґлюзінських і Бобжинських та для статистик ріжних Ромерів. Переконувати польських читачів, що воєвода Юзефський видумує українців, яких на Волині ніколи не було і нема, що українці просто ковтають безборонних поляків у Сх. Галичині, позбавлених опіки від власної держави, що ґуцули це плем'я ґотів, а лемки це поляки, спершу рущені й тепер українізовані, — ось цукорки не теми для журналістів типу п. Тадеуша Опйоли. Але його спеціяльність — це інтервю. Частенько ті інтервю бувають на те, щоб зараз таки своїх розмовців дискредитувати, щоб потягнути їх за язик і за їхні — вірні чи перекручені — слова зараз таки їх вдарити. Це вже такий вищий ступінь публіцистичної етики. А сутня ціль таких інтервю п. Опйоли це місія поглиблювати політичну думку у польських громадянських верствах у тому напрямку, який зветься по латині „ignorantia maxima in rebus ucrainicis" Специфічний напрямок, популярно званий „кур'єровим": у краківським „Ілюстрованім Кур'єрі Цодзєннім" п. Тадеуш Опйола має теж найкращу трибуну для проповідування своїх правд.

І вчора, в числі з датою 8. ц. м., п. Т. Опйола зареєстрував на сторінках „ІКЦ" свій черговий подвиг: інтервю з д-ром О. Хиляком з Жовкви, головою РСО, який раптом дочекався комплименту лідера табору, що є „найближчим супернком українізму". Очевидно, що д-р Хиляк вхопився п. Опйоли обома руками й ногами та всіми зубами: цеж неабияка честь для нього дістатися на першу сторінку такого розповсюдненого часопису, но й, очевидно, неабияка нагода переїхатися по українцях, — нагода тим приємніша, що чейже п. Опйолі з „ІКЦ" можна на українців говорити, що слина принесе на язик і все це буде видруковане, підчеркнене, одобрене, поручене. І справді: хоч „ІКЦ" має устійнену у таких справах славу недосяжненого мистця в україножерстві, проте таких небелиць і такої політичної мудрости, як в отому останньому інтервю, давно вже навіть само „ІКЦ" не бачило.

Річ ясна, що переповідати зміст того публіцистичного майстерштику недоцільно: це ніяка

стаття, яка годилась би до огляду преси, ані ніяка політична заява, бо чейже п. Хиляка не можна трактувати як поважного політичного діяча. Ми трактуємо і сам факт поміщування розмови з головою РСО у великому польському проурядовому щоденнику і ті речі, які від себе пододавав інтервієр — як характеристичне явище „нормалізаційного“ часу з року Божого 1937, а всі подробиці тексту — це тільки ілюстраційні причинки до того явища.

Отже „русини“ є у ревеляціях спілки Опйола-Хиляк представлені як рівнорядна конкуренційна сила поруч з українцями. Українців є в Галичині 1.674 тисяч, а „русинів“ аж 1.138 тисяч (!!), а ввесь той міліон сто трицять вісім тисяч — зарахований в чамбул і без решти до табору РСО. Очевидно, що українці так само як і „русини“ є трактовані не як нарід чи народи, тільки як „обуз“, себто щось як політична партія. Про спільноту РСО з суто московською великодержавницькою та імперіялістичною ідеольоґією — ані слова. Ані слова про те, що РСО є носієм російщини в усіх її видах і формах, про те, що РСО є вірним і единим переємником передвоєнного москвофільства, що стояло під покровом Пуришкевичів і Бобринських та пропагувало ідеї Валуєва і всієї „общерусскої“ школи. Про все це, про річ найважнішу, бо про настановлювання в Галичині російщини, говориться скромно, неначе мимоходом, що „РСО ґлосі культуральном єдносьць вшистскіх племйон рускіх“. „Культурна єдність“! Культурна єдність виглядає в той спосіб, що один орган РСО у Львові виходить у літературній московській мові, другий у польсько-московсько-українськім язичію, що РСО не признає взагалі окремішности української мови та що обидва ті органи поміщують елеґійні статті у роковини вмаршу російських військ до Львова та славлять Сталіна за його „реформи“, якими він визволює російський нарід від панування жидів. Все це дрібнички, про які не варта видно говорити. Ясно, що нічого там і згадувати про таку дрібничку, як те, що не тільки серед того мітичного міліона „русинів“, але й серед самих москвофілів РСО є невеликою ґрупою, яка узурпувала собі представництво та використовує його не для цілей „культурної єдности“, а політичного розбишацтва.

Зате найбільше місця у тому інтервю займають похвали для о. Медвецького, як „аполітичного“ єрарха, бож прецінь це не належить до політики, коли католицький єрарх субвенціонує москвофільські станиці з православними тенденціями. На другому місці маємо жалі на загарбування українцями „Народнього Дому“, на брак „руского“ шкільництва, на покривдження „рускої“ кооперації. Тільки промовчується те, що „Народнім Домом“ правили від розвязання його української кураторії самі „русини“ і то навіть не через одно „с“, а такі настоящі галицькі „русскі“, і що саме ті „русскі“, найчільні ці фіґури „рускего обозу“, довели „Народній Дім“ до повного банкроцтва. Нічого теж від пп. Хиляка-Опйоли не довідуються читачі, в якій мові малиб учити в „руских“ школах. Що вартість українства зведена до двох подій: убивства Андрея Потоцького та Броніслава Перацького — це гідна пп. Опйоли-Хиляка вірність і докладність суду. Декляманія льояльности замикає виводи п. Хиляка, а порада для польського уряду, щоб він „скоригував у позитивному сенсі“ своє відношення до того „руского“ природного“ (!!) руху — це висновок п. Опйоли і свідоцтво його політичної мудрости. Очевидно: меншин у Польщі ще замало: треба створити ще меншину російську, а що це станеться коштом українців — то тим приємніше для кур'єркових патріотів, які вміють оцінювати польський інтерес тільки міркою ненависти до українців. Хтоб там турбувався такими дрібницями, як права соціо- і націольоґії, як геополітична ситуація Польщі та мапа Сходу Европи. Аби тільки українцям на злість зробити! Це така принадлива думка, що не дозволяє навіть ріжним Опйолам призадуматись над довговічністю і коштами такої забави.

Бідний той часопис, який має таких політичних передовиків, бідна та політика, яка в особі п. Хиляка та в таборі РСО малаб найти „природного“ союзника. Те, що поручає п. Опйола, це не політика, так само, як його писання не публіцистика: воно теж починається на літеру „п“, але підходить радше під поняття патольоґії.

Ік.

ІНТЕРВЮ МІН. БЕКА.

Міністр закордонних справ Бек дав представникові одного американського пресового синдикату інтервю, дуже загальникове, подібно як і дотеперішні заяви цього міністра.

Закарпаття.

ВІДКРИТТЯ ЕТНОҐРАФІЧНОГО МУЗЕЮ ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСИ В МУКАЧЕВІ.

При кінці 1934 р. засновано Етноґрафічне Товариство в Мукачеві з метою збирати памятки нашої давньої і теперішньої матеріяльної та духової культури на Закарпатті. З тією метою зорганізовано дотепер 3 курси для вишколу відповідних збирачів цих памяток. На кожнім курсі було пересічно по 50 учасників зпоміж учеників Торговельної Академії, учителів і кількох селян. Нині є вже коло 150 вишколених збирачів. Головою Т-ва є відомий заслужений діяч дир. о. А. Волошин, головою музейної комісії проф. А. Балаж, секретарем т-ва д-р Ю. Головацький, урядуючим заступником голови проф. інж. Чапля. Недавно подбало Т-во про перенесення до Мукачева учителя Горощака, який цілою душею співпрацює з Т-вом і нині є головним співробітником Музею. Крім згаданих визначним співробітником є д-р Михайло Обідний, який працює тут науково. Небавом після оснування почало Т-во свої збірки і за 2 роки праці призбирало понад 2.000 предметів, а саме: одяги, вишивки, писанки, деревляні вироби, плуги, моделі церков, хат, господарських будинків і т. д. Видало 5 чисел своїх „Вістей“ та ріжні вказівки для збирання матеріялів. Має архів зі збірками народніх пісень, казок, переказів, звичаїв, приповідок, описів одягу, писанок і предметів сільського господарства з 50 сіл. Переведено грошеві збірки на уладження 27 вітрин для упорядкування зібраних предметів і відкриття „Етноґрафічного Музею“, що відбулося 20. червня ц. р. в Державній Промисловій Школі, що відступила 3 кімнати.

На святочне відкриття музею прибув ґубернатор Грабар, шеф Шкільного Відділу радн. Хмелярж, культ.-осв. референт проф. Кайґль, фаховий начальник президії мін. шк. Шубрт, інспектор ремісничих шкіл Шпаля, представники організацій і сотки гостей, яких привитав заступник голови проф. Чапля. Реферат про наукове значіння етногр. музею та його місце між нашими музеями виголосив д-р М. Обідний, після чого хор Торгов. Академії під управою проф. Трухлого відспівав кілька народніх пісень.

Вкінці присутні оглянули експонати музею, яким члени управи давали пояснення. Загальну увагу звертала на себе вітрина з комплетними одягами і предметами Гуцульщини, що їх подарували брати Клемпуші з Ясіня. Доволі багата теж збірка писанок з цілого Закарпаття з ріжними взорами з поодиноких околиць. Зацікавлення музеєм величезне, бо за 4 дні експонати оглянуло 3.000 осіб. Тому кожний повинен допомогти до розбудови музею.

Олексенко.

ДВА ВЕЛИЧАВІ УКРАЇНСЬКІ СВЯТА.

В мукачівській окрузі у підніжжа Карпат 6 км. від цементової дороги Мукачево-Ужгород, 16 км. від Мукачева лежить село Кальник, що має коло 2.000 мешканців, окружний нотаріят, пошту, жандармерію, кредитову і торговельну спілку, найкращу молочарню на Закарпатті і чит. „Просвіти“. 15 років тому була там лише москвофільська організація аграрної партії, що дала почин до внішньої торговлі і молочарні. На щастя був там теж свідомий українець, учитель Повхан і кількох півсвідомих селян. Небавом засновано читальню „Просвіти“ і національна свідомість поширилася та поглубилася. Коли-ж весною цього року загостив я в село і запитав зовсім незнайомого мені селянина, що чувати, почув відповідь: „Краще, ніж бувало. Колись кацапи володіли селом, а нас українців було мало; нині ми володіємо в селі, а кацапів є мало.“

Що це правда доказали в днях 19.—22. червня ц. р. уладженням величавого свята з посвяченням прапорів місцевої читальні і мукачівського пласту. Акту посвячення довершили по торжественній Службі Божій ректор духовної семинарії о. крил. Хира й о. проф. д-р Миня та о. Ст. Даніелович. І це незвичайно відрадне явище, що між заскорузлим мадярським духовенством знайшовся вже гурток високопоставлених священників, що працюють серед духовенства і народу над поширенням національної свідомости тоді, коли їх владика видумав і підтримує ширення третього „направленія“, себто творення „тутешняцької подкарпаторуської“ нації. На це свято прийшли і приїхали численні делеґації не лише з мукачівської, але і зі сусідніх та подальших округ. На свято прибуло понад 150 пластунів з Мукачева, Великих Лучок, Баранинець, Ужгороду, Хуста й інших місцевостей та уладили 3-денний табор під лісом. Над табором повівав український національний і державний прапор. Пластуни виступали на святі і в таборі з вправами, танцями та вивели кілька веселих сценічних картин.

Дня 20. червня ц. р. після посвячення прапорів відбувся величавий похід селом з жовто-блакитними прапорами, при участи понад 1400 осіб з прапорами й орхестрою „Просвіти“ з Середнього. Пополудні відбулися маніфестаційні святочні збори на подвірю державної народньої школи, що їх відкрив і привитав гостей голова народньої школи „Просвіти“ Іван Булеца. З черги виголосив святочну промову д-р Михайло Бращайко. Опісля складали привіти від ріжних орґанізацій д-р Охримович, д-р Комаринський, д-р Бандусяк з Мукачева, учит. Свереняк від Учительської Громади, Петро Бокшай з Радванки, ред. Клочурак і Тулек з Ужгороду, Устіянович з Берегова, Попович, Логойда і багато інших. Селяни цитували у своїх промовах слова Шевченка, Шашкевича і Воробкевича, що свідчить про високий рівень їх національної свідомости. Свято закінчив щирою подякою гостям сільський староста Дмитро Пагір, який з директором школи Мих. Ердевдієм, Булецою, Борошом та іншими свідомими громадянами причинилися найбільше до прегарного успіху свята, що його ще ні в Кальнику ні в околиці селяни не бачили.

Подібне свято відбулося також в Турянських Реметах 27. червня ц. р., куди філія „Просвіти“ в Перечині скликала зїзд. Належить згадати, що навіть з далекого гірського села Люта прийшло 80 осіб, яким прийшлося зробити пішки туди і назад 70 км. дороги та стратити 3 дні. На зїзд прибули теж пластуни з Ужгороду, Мукачева і Перечина та велике число просвітян з округ: Перечин, Ужгород і Свалява. Для великої маси народу мусів о. ректор Хира відправити Службу Божу під голим небом. Опісля в гарній промові закликав до любови рідного слова і свого народу. Підчас Служби Божої співав хор „Просвіти“ з Перечина.

З черги впорядчики, учителі і селяни з жовто-блакитними опасками на рукавах, уставили похід, який у числі понад 2.000 осіб з жовто-блакитними прапорами при співі і музиці орхестр перейшли село і зупинилися в саді державного жеребинця, де відбулися святочні збори. Їх отворив учит. Сухий, провід перебрав голова філії Юрко Довбей. Від Головної Управи „Просвіти“ з Ужгороду промовляв д-р Ю. Бращайко, від духовної семинарії о. ректор Хира, від українських студентів у Празі, Братиславі і Брні студ. Івановчик, від українських богословів та Українського Католицького Союзу богослов Рогач, від Учительської Громади А. Ворон, інж. В. Мурашко, від інших організацій Гренджа-Донський, д-р Долинський, П. Бокшай, Ф. Ревай, д-р М. Бращайко, ред. Тулек, Кнап, Іванчо з Сімери, Яремчук з Квасів і багато інших. Присутні протестували проти заводження до шкіл російських підручників, домагалися усунення мовного хаосу і т. п. На закінчення згадав голова Зборів, що до зорґанізування цього величавого зїзду причинилися найбільше учителі Сопко, Сухий, Прокоп, Лацанич, дир. Медвідь та інші, подякував їм та всім просвітянам за участь і замкнув збори. Пополудні відбулася народня забава з танцями і виступами хорів, вечором театральна вистава.

Яро.

Резолюції Краєвої Наради У. Н. Д. О. з дня 3-го липня 1937 року.

КОМУНІКАТ.

Краєва Нарада УНДО з дня 3. липня 1937. р., зложена з представників партійних організацій у краю, членів Центрального Комітету й Української Парляментарної Репрезентації, познайомившись всесторонньо з теперішним положенням українського народу в Польщі, приняла такі постанови:

1) За час від 1935. р. по нинішний день стоїть українська політична репрезентація разом із більшістю українського громадянства на становищі наладнання польсько-українських взаємин, щоби у відносинах повного правопорядку забезпечити обом народам на етнографічних українських землях у Польщі свобідний культурний та господарський розвиток і створити якнайсприятливіші умовини мирної праці. Передумовою для створення такого стану мало бути між іншими: заспокоєння покищо мінімальних українських домагань, висунених до уряду в напрямку зміни важкого адміністративного режіму у відношенні до українських громадян і їх організацій, заспокоєння слушних домагань українського населення у ділянці шкільництва; підтримка українських культурних змагань на відтинку науки, культурно-освітньої діяльности, суспільної опіки та фізичної культури; признання корисної праці українських господарських установ та справедливого приділу державних кредитів для них; припинення кольонізації призначених до парцеляції грунтів великої земельної власности позамісцевим елементом, а зате справедливої парцеляції тих грунтів між місцеве рільниче малоземельне і безземельне населення без огляду на його віру та народність; припинення штучної підтримки москвофільства, особливо на Лемківщині; уніфікації національної політики для всього українського населення як однородної, органічної цілости не тільки в політичному, але й правному відношенні; упорядкування мовних справ і національної української номенклятури; допущення українців відповідно до їх числа в характері співгосподарів і рівновартних громадян до всіх органів самоуправи, ревізії дотеперішніх самоуправних виборів і накінець рівновартного та рівноправного трактування усіх українських кандидатів до державно-публичних урядів та судівництва.

2) Не вважаючи на найкращу волю української політичної репрезентації й більшости українського громадянства витрівати на своїх позиціях праці для нормалізації відносин, не вважаючи на важні факти далекосяглої політичної ваги, виконані нашою партією і Парляментарною Репрезентацією для угрунтування такої політики та для унагляднення якнайблагородніших своїх мотивів і намірів для неї так на краєвому як і на парляментарному терені, — з вичислених вище українських мінімальних домагань виконано так мало, що це не стоїть у ніякому відношенні до потреб українського національного життя. А саме: на відтинку народнього шкільництва не приверненно ні в одній утраквістичній чи спольонізованій школі української мови навчання; в ділянці середнього шкільництва не відновлено навіть одинокої на Поділлі державної гімназії з українською мовою навчання в Тернополі, розвязаної в часі пацифікації 1930. р.; в ділянці високого шкільництва креовано вправді одну катедру української літератури на львівському університеті, але досі її не обсаджено; при приниманні учительських сил до народніх шкіл для українських кандидатів признано непропорціонально малий відсоток у відношенні до числа українського населення і новокреованих етатів; для українських наукових, культурно-освітніх і гуманітарних установ не проявили компетентні чинники належного зрозуміння і не причинилися поважніше до підтримки їхньої праці; на господарському відтинку, за виїмком дрібних кредитів для фінансових установ, державні чинники не проявили належного і річевого обєктивізму в заспокоюванні потреб українських господарських організацій. Колиж проаналізувати положення кооперації, культурно-освітніх і спортових організацій на місцях, то державна адміністрація в останньому році нерідко послугувалася супроти них адміністративними засобами, щоби таким чином гальмувати їхню діяльність.

Про однородну суцільну національну політику супроти всього українського народу в Польщі нема мови. Кожне воєвідство і навіть кожне старосто ведe її інакше. Крім того існує засаднича інша політика у відношенні до українців на Волині, інша на теренах Східної Галичини, а ще інша на Лемківщині, де сильно піддержується москвофільство, а робиться перешкоди і переслідується українську органічну працю. Справи мовні з погляду забезпеки прав української мови, загарантованих конституцією й окремими законами, не впорядковані. Так само не поладнана справа національної української номенклятури.

Парцеляцію переводиться у кольонізаційних цілях. Українським селянам, що хочуть набути землю з парцеляції, радять перейти на римо-кат. обряд і зміну народности, а зправила до участи в парцеляції не допускають.

На відтинку консолідаційних змагань українського народу роблять ріжні польські чинники розкладову роботу, як наприклад намагаються винародовлювати українську культурою, походженням і вірою шляхту. Справу Інституту „Народній Дім", величезної культурної фондації українського народу, полагоджено так, що господарем установи став репрезентант Банку Господарства Краєвого, польської народности, а члени т. зв. Виділу „Народнього Дому" мають у справах санації відносин та господарки майном тільки дорадчий голос.

На відтинку самоуправи не змінилось за останні два роки нічого, а навпаки положення останнього погіршилось, що унагляднюється між іншим у звільнюванні і так мінімального числа українців із праці в самоуправних органах. Дуже мало посунулась і справа принимання українців до державних урядів, а в судівництві навіть погіршилась.

3) Усі вичислені факти причинюються до того, що в українському громадянстві росте розчарування до політики нормалізації та поглиблюється недовіря до добрих інтенцій і намірів відповідальних державних чинників щодо поправи польсько-українських відносин. Такий стан настроїв серед українського громадянства оправданий також і тим, що польське громадянство Східної Галичини у величезній своїй більшості, подекуди навіть за участю місцевих урядових і військових чинників, ставиться зовсім негативно до самої ідеї нормалізації, що унагляднилось у численних ухвалах усяких зборів і зїздів на терені Східної Галичини, на яких мобілізує свої сили з недвозначним наміром і під гаслами перекреслити нормалізацію та повести супроти українського населення політику гнету й поборювання усіх українських національно-творчих змагань.

4) У таких відносинах легко може витворюватись серед населення психольогічне підложжя, пригоже для розкладової роботи всяких посторонніх агентур, і можуть у маловироблених та недосвідчених середовищах родитись жалюгідні акти розпуки чи реакції на невідрадну дійсність.

Краєва Нарада УНДО, занепокоєна та стривожена вістками з краю про хвилю неспокоїв на терені деяких місцевостей, які проявились актами саботажів, підпалів і навіть убивств як найрішучіше всі ці акти та їх спричинників осуджує.

5) Виходячи з незрушного переконання, що всякі акти саботажів на українських етнографічних землях вимірені в першій мірі проти найживотніших інтересів українського народу, його консолідаційних зусиль і конструктивної праці та обраховані на користь усіх ворогів українського народу, Краєва Нарада УНДО вважає, що обовязком усіх свідомих українських національних чинників є активно протиставитись і розкладовій роботі всяких ворожих нам чинників і тимбільше всяким актам саботажів та насильства.

6) Одночасно Нарада рішуче протестує проти стосування засади збірної відповідальности до українського населення за невідповідальні вчинки одиниць.

7) В імя спільного добра, в імя спокою та мирної праці на всіх етнографічних українських землях у Польщі Краєва Нарада УНДО закликає відповідальні польські державні чинники до заспокоєння висунених Українською Парляментарною Репрезентацією до безперервної боротьби за реалізацію українських національних постулятів у Польщі.

8) Краєва Нарада УНДО вважає, що нехтування українських навіть мінімальних постулятів польськими державними чинниками і немирне відношення більшости польського громадянства до українських національних змагань у теперішніх незвичайно важких і скомплікованих внутрішніх і міжнародніх відносинах може бути джерелом поважного лиха й шкоди не тільки для обох народів, але й для польської держави, а це при непотрібному напружуванні та загострюванні польсько-українських відносин може вийти на користь тільки комусь третьому.

9) Краєва Нарада УНДО стверджує, що тільки всестороння розбудова нашої власної сильної національної організованости на всіх ділянках суспільного життя створить єдину передумову для успішної легальної боротьби за повноту наших прав у польській державі. Тому Краєва Нарада УНДО закликає українську суспільність до якнайбільшої активізації своїх ріжноманітних творчих організаційних зусиль. Зокрема Краєва Нарада УНДО закликає так Централю партії, як і всі Повітові Народні Комітети УНДО у цілому краю якнайбільш інтенсивно пожвавити свою партійну організаційну працю, бо тільки спільна політична зорганізованість громадянства створює підложжя для здорового розвитку нашого національного життя у всіх його ділянках.

Партія Ґандія перестала бойкотувати індійську самоуправу.

Національна індійська конгресова партія (якої провідником є Ганді) невдоволена новою індійською конституцією, тому бойкотувала самоуправні органи індійських провінцій. Віцекороль Індії заохочував партію до участи у самоуправі, але провід партії не погоджувався, хоча цього домагалося населення 6-ох провінцій, де національна партія здобула більшість при виборах до самоуправи. Щойно тепер провід партії погодився на те, щоби взяти участь у провінціяльній самоуправі. Британські урядові кола вдоволені, бо мають вигляди порозумітися з представниками індуської суспільности у справі введення в життя конституції.

Демократія, комунізм, націоналізм та українська національна рація.

IV.

Націоналізм найбільшим ворогом комунізму.

Той сам обєктивізм в оцінці дійсности у міжнародньому світі та в оцінці реальної сили поодиноких ідеольогічних течій, каже признати, що в боротьбі з комунізмом, як ідеєю, вирішну ролю може грати сьогодні тільки **націоналізм**, а в боротьбі проти Совітів, як московської держави, — держави з фашистівським устроєм. Льогічно, наші симпатії мусять стояти по стороні тих держав, ми мусимо співчувати їхнім змаганням, мусимо вбачати в них головних оборонців християнської культури перед московсько-большевицьким заливом, — дарма, що не можемо погоджуватись з усіми методами їхнього правління та не можемо наслідувати їхніх взорів, не тільки для нас непридатних, але й погубних, як нації недержавної. Бо колиб ми навіть залишили на боці проблєму інтервенціонізму чи то щораз моднішу у світі концепцію протисовітського хрестоносного походу, колиб ми навіть станули на становищі принципіяльних пацифістів чи тих наших громадян, які не хотять війни з остраху, що та будуча війна зруйнує українську етнічну територію та в найкращому випадку на довгі роки видасть Україну на економічну експльоатацію чужинців, то й тоді мусимо чейже признати, що скріплення західних націоналістичних держав та перемога націоналістичної течії чи то в Еспанії чи Франції — це величезний удар для міжнародного (читай: московського) комунізму та ослаблення Совітів, ослаблення не тільки совітського державного значіння у міжнар. світі, але й щораз більше надщерблення авторитету сов. влади на терені самого СССР. І тому не можемо ніяк погодитись з тактикою тих демократичних, здебільша соціялістичних, часописів (м. і. деяких українських), які в імя оборони демократичного принципу щиро бажають перемоги — мадридському урядові, який опинився під протекторатом — чи радше кураторією — III. Інтернаціоналу. Оборона демократії і підтримка (хай навіть посередня) комуністичної ідеї та московсько-совітської держави, це квадратура кола, це трагічне непорозуміння, за яке платиться інтересом.

Але тут можемо почути: чи не є таким самим трагічним парадоксом — заявляти себе демократами, признаватись до демократії, та одночасно радіти з успіхів держав з фашистівським устроєм, тих держав, які викопали могилу демократії у себе та грозять їй смертю в усьому світі — на випадок своєї перемоги у будучій ґенеральній розправі? Ставимо тут крапку над „і": коли український демократ має вибірати поміж двома протидемократичними течіями — воюючого націоналізму фашистівського зразку та комунізму московсько-совітського зразку — то мусить вибрати воюючий націоналізм. Всім демократам світа може бути річю дуже неприємною ствердження на VII-му конгресі Комінтерну, що „істотною небезпекою для комунізму є тільки фашизм", — а проте так воно тепер є і нічого на це не порадимо. Нашим завданням перестерігати українську молодь перед сліпим наслідуванням зразків, призначених не для них, а для щасливої молоді даних панівних націй. Нашим завданням вказувати, що кожна ідеольогічна течія може проявлятись у ріжних формах і що та форма вияву якоїсь ідеї, яка для одного народу спасення, для другого буває погубна. Нашим завданням допомагати до творення творчого й конструктивного українського націоналізму, пристосованого до українських національних питоменностей та вимог української національної рації. До такого націоналізму, який не зневажав би демократії, але вміщався дуже добре в широких демократичних рямцях. Але одночасно нашим завданням є на кожному кроці, щиро і з глибокого пересвідчення, переконувати весь зовнішній світ, що ми — вороги комунізму й Совітів та приятелі совітських ворогів. Тому, самі тримаючись демократичної платформи і черпаючи з неї заохоту до боротьби за права українського народу у Польщі, — розумом і почуваннями стоїмо при націоналістичних державах Заходу, поділяючи їхню тезу, що у світі мусить прийти до зудару двох ідеольогій — комуністичної і націоналістичної. Місце всього українського народу по стороні табору націоналістичного, місце навіть тих українців, які не почувають себе націоналістами. Бо так каже всеукраїнський інтерес.

Нема у цьому трагедії для людей, навіть найбільш обурених недемократичними чи протидемократичними рисами фашизму. Бо коли перестане істнувати перше джерело нетерпимости, ексклюзивности, насиля і терору над людиною та громадянином, то прийде черга і на еволюцію тої протилежної течії, що орудує нині такими самими методами. Після провалу комунізму і знищення його державницького осередку — мусить наступити і у нинішньому воюючому націоналізмі відворот від метод большевицького правзору.

І тоді щойно прийде черга на розквіт і перемогу демократії.

І. Кедрин.

По широкому світі.

Югославянські православні епископи зібралися до Білгороду на собор. Здається, обговорюватимуть справу конкордату, що його думає югославянський уряд заключити з Апостольською Столицею.

Бельгійський уряд здається прийдеться зреконструувати з огляду на неприхильну поставу лібералів до справи амнестії для флямандських сепаратистів.

Конгрес европейської господарської та митної унії зібрався у Парижі. Учасники домагалися, щоби негайно скликати комісію для дослідів европейської унії.

Австрійська поліція арештувала 25-ох націонал-соціялістів підчас тайних сходин.

Портуґальська поліція ще не найшла атентатчика, що виконав замах на премієра Салязара.

Папський леґат Пачеллі приїде завтра до Франції, щоб взяти участь у святі у честь св. Тереси.

Ф. АЛЯХНОВІЧ. 6

7 ЛІТ НА СОЛОВКАХ.

ЕҐЗЕКУЦІЯ.

Еґзекуції ставали чимраз частіші. Рідко коли минав понеділок, щоб вантажне авто не повезло когось на розстріл.

Ніхто з нас не певний завтрішнього дня, тільки, на підставі актів обвинувачення один мав більше даних „переїхатися на Комарівку", другий менше. Очайдушний гумор надав спеціяльні назви карі смерти, а саме говорили: „помандрувати на місяць", або „дістати три золотники"*), бо саме стільки важить куля з „Наґану" — російського військового револьверу, якого вживали до еґзекуцій. І сміялися й жартували іноді ті, які саме завтра мали дістати в дарунку тризолотникову кулю з люфи Наґану. Страшно було дивитися на цю бравуру сміху, здавалося, що то вже сміється, вишкіривши два ряди зубів, трупячий череп.

Одначе шум мотору авта, що стояло на подвір'ї всіх електризував. Сміхи стихали, розмови вривалися, сварки вмовкали... Вже чути з коридорів відгомін кроків, що наближаються. Ідуть! Уже!... Ні, пройшли... Нашу келію оминули. Десь заскреготів ключ у замку.

Всі завмерли, як собака на чатах. Надслухують. Хтось відзивається шопотом

— Беруть із сусідньої келії...

— Тихо!! — сичать із люти ті, що надслухують під дверима.

— Певно...

— Заткай собі, до сто сот чортів!..

Крізь стіни чути: „Собірайся з вещамі!" — значить: „забирайся з річами". Бо засудженцеві ніколи не кажуть, куди його ведуть. Щойно на коридорі...

На коридорі якась коротка суматоха, якийсь продавлений, немов удушений знову в горло крик...

Знову швидкі кроки кількох пар ніг. Шум мотору віддалюється. Знову тихо. Всі мають бліді лиця й блискучі з перестраху очі. Одначе по хвилині мешканці келій вертаються знову до звичайного вязничного життя. Та ще довго відчувають якийсь подув смерти.

Бо залишається ще ціла ніч. Адже в ночі візита авта може повторитися. І завтра вівторок. Іноді й у вівтірки відбуваються теж еґзекуції, коли з якихсь невідомих причин не вспіють їх всіх полагодити в понеділок. Щойно в середу можна спокійно відітхнути: до найближчого понеділка!...

Іноді кандидати на розстріл, вичікуючи фатального понеділка, умов'ялися зі своїми товаришами в такий спосіб:

— Слухайте, коли мене будуть брати, залишу в келії свій пояс, або інший предмет... Коли переведуть мене до іншої келії, тоді пришлю сторожа по цю буцімто забуту річ. В іншому випадку...

Кінчити речення не треба було: ми всі добре знали, що станеться „в іншім випадку".

Поведінка зі засудженим була така: коли він вийшов на коридор і за ним затріснули двері келії, вязали йому зі заду руки, і в разі потреби кнеблювали рот, відтак вкидали до авта й везли на Комарівку. Там стріляли йому з револьверу в малий мозочок і вбитого закопували до заздалегідь приготованої ями.

Читач може поставити питання, відки автор цих рядків, який залишився при житті, може всеж таки знати про цю цілу поведінку? Хібаж ми не говорили з катами? Хіба у приступі щирости під впливом алькоголю, яким ці кати залюбки частуються перед і по еґзекуції, не чули ми їх власних оповідань? Адже в нас панували прості умовини, не такі як н. пр. в московськім Ґ. П. У., де заборонені не тільки розмови вязнів зі сторожами, але навіть вязнів зі собою.

ІНСЦЕНІЗАЦІЇ.

Бувало й таке, що впертого в зізнаннях вязня, коли навіть при помочі „карцеру" нічого не могли з нього добути, „брали на бас", а саме уладжували свого роду інсценізацію: вязали і звязаного везли до ліса. Там над викопаною ямою прикладали до голови люфу револьверу домагаючися зізнань й обіцюючи дарувати життя в разі послуху.

Сидів у нашій келії якийсь Вовк-Михайлов, молодий хлопець, запалений контрреволюціонер. Одного вечора викликали його на коридор...

Вернувся він по кількох годинах блідий, з ознаками божевілля в очах і нервовими дрижками по цілому тілі. Спершу нічого не могли ми від нього довідатися, що з ним діялося? Щойно на другий день, коли трохи успокоївся, оповів нам про свою вчорашню подорож на Комарівку.

Кілька місяців пізніше його розстріляли.

(Продовження буде).

ЖІНОЧА СТОРІНКА.

Чи еманципація дала щастя жінці?

(Голос у дискусії).

Ця стаття, хоч скромно підписана тільки одною буквою, походить від поважної української діячки-громадянки.— Прим. Ред.

Жіноча сторінка „Діла" з минулого тижня принесла дискусійну статтю на тему: „Чи еманципація принесла щастя жінці?". Справді находимо в статті багато дискусійного матеріялу, починаючи з самого наголовка.

Чи є загалом у світі щось таке, що могло би дати людині повне щастя? — запитаємо. Поняття щастя є дуже ріжне, — його ніяк не можна узагальнювати. Чомуж саме еманципація мала би конечно дати жінкам те щастя?

Те саме, що шановна авторка говорить про еманципацію, виказуючи її злі сторони, можна іншими словами сказати про подружжя. Тут і там є свої світла і тіні.

На погляд шан. авторки родинне життя є найкращим втіленням вольности і щастя жінки. Еманципація відтягнула жінку від родинного вогнища — накинула її „сухі" обовязки бюралістки і вчительки і т. д. Самостійна жінка набирає мужеських прикмет, починає сміятися з приписів моралі, живе вільною любовю, розводами і т. п. Самостійний зарібок дискваліфікує її як дружину, матір і господиню. Вона розбиває свої нерви і — добувши самостійність — не почуває себе щасливою. Словом — самостійно працююча жінка являється небезпечним типом на нашому галицькому ґрунті. Надто категоричний погляд, як на теперішні часи.

Чи не довелося шан. авторці бачити таки в нашому громадянстві жінок, які вміли чудово погодити працю своеї професії з обовязками взірцевої дружини, матері і господині? Виховали вони не тільки своїх власних дітей, але як учительки виховали цілі кадри учениць і учнів на характерних одиниць. Теж саме бувало з цими „сухими" бюралістками. А скільки є між нами замужніх жінок, які сторонять від еманципації та які проте не доросли до цього великого завдання виховати здорових і ідейних членів народу. Нервозною жінкою не мусить бути якраз самостійно працююча жінка. Є нею часто жінка, якій подружжя принесло зовсім безжурне життя завдяки заробіткам чоловіка.

Бачимо, що не можна ставити однакових правил до всіх. По одній і другій стороні є ріжні характери і вдачі. А з приписів моралі сміється часто знуджена шанована пані більше, чим „еманципована" бюралістка або вчителька. Бездушна, необовязкова людина буде на кожному життевому пості однакова — хочби була дружиною і матірю. Людина характерна й обовязкова виконує свої ті навіть „сухі" обовязки з любовю і точністю, а не тільки для гроша. Ми дуже високо ставимо становище матері, яка вміла цілу себе посвятити дітям, яка створила те вогнище, при якому гріли вони серця в днях щастя і горя. Вона навчила дітей, що можна получити домашні обовязки з громадянськими обовязками. Але і розуміла, що дочки її еманципуються, щоби придбати собі можливість бути самостійними, як вимагатиме від нас цього час і обставини. А ми своїм дочкам поможемо вчитися і добувати собі самостійність. Будемо любити з ними те, що цікавитиме їх, чи це буде мистецтво чи спорт, учительство чи бюралістика. Вони не будуть погорджувати становищем господині-матері, але якщо доведеться їм жити самим, то зуміють собі створити своє самітне вогнище. Не кожній дівчині суджено найти товариша життя. В самостійній праці, виконуваній з любовю до професії, якій посвячуємось, можна найти теж вдоволення, — бо повного щастя в світі взагалі нема.

М.

Вишивання на літниську.

— Знаєте, там де ми їдемо на літнисько, дівчата дуже гарно і дешево вишивають. Хочу замовити собі обрус, рушник... Може маєте які взірці, то — дуже прошу — позичте мені! Може якісь друковані буковинські, або полтавські?

Так говорила моя знайома пані Б. до своеї приятельки. Я не витримала і вмішалась до тої розмови, а з неї вивязалася цікава і досить гостра дискусія, а висліднм її є цих кілька рядків до всіх наших пань.

Мені здається, що я може знайшла одну причину, чому наші вишивки потроху затрачують свій стиль, та утворюється така мішанина барв у наших таких чудових народніх творах, в яких виливається вся душа народу і його мистецький смак. Я нераз ломила собі голову над тим, що за причина, що давніше наші жінки, не маючи перед очима ніяких взорів, творили мист. орнаменти і так уміли добирати красок, а тут раптом той свій питомий смак затратили. Знаю, що вплив має та тандита, яка наплиєає з фабрик; алеж вона в матеріях, а не у вишивках найбільше розповсюджується. Друкованих взорів доходить до села мало тай не всі навіть уміють їх відшити. Отже мабуть псуються наші народні вишивки через запозичення від пань, які на село приїздять і ті вишивки привозять, або дають щось вишивати навіть місцевим взором, ало кажуть зміняти краски до свого смаку, який — на жаль — не все такий добірний, як смак простого народу, бо вже попсутий фабричними суґестіями. Це й буде, здається, одно з головних джерел псуття стилю і краси нашого народнього мистецтва.

Дивує мене одно, чому їдучи в якусь околицю, де „так гарно вишивають наші дівчата", — отже в околицю, де вишивка взагалі розповсюджена, не хотять наші пані скористати з нагоди і придбати собі память про гарний побут у тій околиці у вигляді якоїсь гарної тамошньої вишивки? Чому давати в Борщівщині чи Яворівщині вишивати гуцульські чи буковинські взори, або на Бойківщині ямницькі, коли кожна та околиця має такі гарні і своєрідні вишивки?! А є ще й та вигода в цьому, що напевне дівчина вишиє якийсь взір своеї околиці і скорше і ліпше, аніж взори чужі їй і красками і головно технікою. Не володіючи добре якоюсь технікою вишивання, не знаючи тих чи інших стібів, замінює така вишивачка їх стібами їй знаними, а з того й повстає ота мішанина. Краски також тяжко їй підібрати до чужого взору і маємо краскову „какофонію"...

І наші інтеліґентні пані, що в місті вислухують ріжні відчити про народнє мистецтво, читають статті та в теорії є великими аматорками і прихильницями народньої вишивки і хотять нею навіть свою хату прикрасити, роблять страшний злочин супроти того народнього мистецтва та спричиняються до його занепаду.

Над цим слід би задуматись поважніше, а паням, що на літниськах дають вишивати, варта би взяти цих кілька слів собі до серця. Знаю, що злої волі в тих хибах нема, а от так собі просто в голову не прийшло, що такою поведінкою можна спричинити поважні шкоди.

Як приємно буде в осені, приїхавши до міста, похвалитись, які гарні вишивки ми найшли в тій околиці, де були, який там гарний і своєрідний добір красок. Як гарно та вишивка пишатиметься у нас десь на столику і пригадуватиме нам соняшні гарні дні, ліс, воду, гори... і совість наша буде чиста.

Х. Рита.

Балачки про моду.

ЗАЧІСКА.

Альберт Пуарієр, законодавець париської фризієрської моди, висловився недавно про моду зачісок, якіноситимуть елеґантні паризькі пані. Зайшла засаднича зміна у фризієрстві. Не буде більше виондульованих на „одно копито" голов. Не лежатимуть старанно уложені хвилі навкруги жіночого личка, не буде одна голова подібна до другої так, що з потилиці часом тяжко й пізнати, хто є власничкою тих старанно уложених льоків.

Зачіска майбутнього — це зачіска індивідуальна. Кожна пані буде кермуватися головним чином тим, що їй до лиця, що відповідає кольорові і густоті її волосся та тим, для якої нагоди треба зачіску пристосувати: чи то на баль, до театру, чи на звичайну візиту, чи до щоденного життя.

Наймодернішою зачіскою сьогодні є голівка в рамах з льоків на взір ангеликів Боттічеллі, але до того треба шовкового волосся та молодого личка...

Пуаріер звертає увагу пань на необхідність постійно доглядати за станом волосся. Треба, щоб воно не було ані не перетовщене ані пересушене, необхідне для волосся відповідне миття, чесати його відповідним гребенем чи щітками, а на це треба поради доброго фризієра. Пуарієр каже, що жінки повинні собі так само уважно вибірати фризієра, як уважно вибірають вони собі кравчині.

Шкода тільки, що у Львові тих добрих фризієрів, які дійсно розумілись би на свому фаху, нак тяжко знайти.

Рита.

Зі світа.

ЖІНОЧИЙ ЗІЗД В ІТАЛІЇ.

Як відомо, за влади Мусоліні перестали істнувати в Італії всі жіночі організації з чисто феміністичними завданнями. Жінка мусіла вернутись до родинного огнища і її виховувано в тому напрямі, полишаючи їй мале поле до попису в громадськім житті. Від довгих літ не відбувались спеціяльні жіночі зїзди, але цього місяця скликано до Риму італійських жінок, де обговорено не тільки обовязки жінки і матері-фашистки супроти держави та виховування молодого покоління, але теж становище жінки робітниці у фабриках та урядах та інші проблеми жіночої праці.

Зїзд той скликав Інститут опіки над матірю і дитиною. Приїхало на нього багато жінок з провінції, а участь у маніфестації перед урядовим „Паляццо Венеція" взяло понад шістьдесять тисяч жінок.

Урядові чинники старались облегчити делегаціям з провінції приїзд на той зїзд і побут у Римі так, як можна сподіватись, що загалом жіночий рух в Італії оживиться та настануть деякі зміни в праці жінок та їх громадському становищі.

БОРОТЬБА ФРАНЦУСЬКИХ ЖІНОК ЗА РІВНОПРАВНІСТЬ.

Тяжко виборюють собі французькі жінки рівноправністьність, хоч у громадському а навіть державному житті завоювали вони собі досить широке поле діяльности. Французький сенат останніми днями розглядав законопроєкт про рівноправність жінок і були досить цікаві дискусії з цього приводу. Особливо багато говорили про термін „голови родини". Цей термін звязаний з деякою залежністю французької жінки, а саме з неможливістю без особливого дозволу чоловіка мати власне конто в банку, складати самостійно умови купівлі і продажі та найму праці, мати самостійний пашпорт тощо.

Вислідом дебат було залишення цього терміну в новому законопроєкті з тим, що титул „голова родини" чоловік затримує надалі, але лише формально, так би мовити для престіжу чоловіка, а у практиці полишають ті взаємини „куртуазії" мужчин. Життя покаже, як скоро сенатові знову доведеться вертатись до тої справи, бо хоч французькі мужчини, нібн то й джентельмени супроти жінок, але тут певно й далі будуть виявляти в деяких справах, особливо маєткових, своє „головство".

Практичні поради.

ПЛЯМИ З ТРАВИ.

Плями на бавовняних матеріях: Випрати в добре соленій воді, якщо пляма на матерії білій. Якщож пляма на кольоровім бавовнянім матеріялі, то скропити розрідненим сальміяком і перепрати в літній воді. Можна також намочити в чистім спірті.

Плями на полотні. Поплямлені місця напнути над баняком і переливати кипячою водою.

Плями на шовкових матеріях. Терти шматком намоченою в спірті, етері або винному спірті.

Плями на вовняних річах. Натирати розрідженим сальміяком.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Смарагдовий Будда.

До Парижа вернулася недавно експедиція, що кілька місяців тому вибралася була шукати „смарагдового Будду". „Смарагдовий Будда" — це статуя вирізьблена з одноцілого кусника дорогого каменя-смарагду. Ця статуя мала бути десь в одній святині в північних Індіях, на пограниччі Тибету.

Тибетанський чернець.

Керівником цієї виправи-експедиції був проф. Мак Льовгем.

У паризькому часописі „Парі Суар" проф. Льовгем оповідає свої враження з цієї виправи. Експедицію зорганізував один торговець дорогоцінними каміннями Лео Перріль. Він заложив окрему акційну спілку, що подбала про відповідне грошеве вивінування цієї виправи. Слід згадати, що керівник експедиції проф. Мак Льовгем — це визначний дослідник та індійський археольог. Вкупі з кількома довіреними провідниками проф. Мак Льовгем добився до границь Тибету. Тут він передягнувся в одяг тибетанського ченця. Проф. Мак Льовгем знав тутешню мову та її численні наріччя, тимто й ніхто з тибетанців не пізнав, що він европеєць.

Скрізь радо давали йому вияснення, інформації про те, де треба шукати згаданої, смарагдової статуї Будди.

Не від речі згадати, що ця статуя зі смарагду мала бути завбільшки дорослого чоловіка.

Проклін.

Після довгих та важких розшуків, натрапив вкінці проф. Мак Льовгем на сліди „смарагдового Будди".

Завдяки свому фальшивому вигляді під маскою ченця добув Мак Льовгем довіря тибетанців та відкрив тайну Тибету. Він довідався, що в недоступних підземеллях прастарої, тибетанської святині, є заховані останки смарагдової статуї. Як оповідала легенда, що статую розбили підчас одної домашньої війни. Та водночас довідався Мак Льовгем, що на цій статуї тяжить жахливий проклін: хто доторкнеться останків цієї статуї, того дожидає жорстока кара з боку Будди. З того приводу, досі ніхто не насмілився вкрасти останків „смарагдового Будди".

Перед підземеллям.

Після дуже важкої подорожі, незважаючи на небезпеки, що загрожували на кожному кроці, експедиція проф. Мак Льовгема добилася до руїн згаданої старої, тибетанської святині. Там Мак Льовгем та його товариші розтаборилися.

Та з тої пори стали там творитися жахливі та дивовижні речі.

Гора, що під нею були руїни цієї святині стала з невідомих причин обсуватися.

Ціла лявіна каміння посунула на святиню, одначе на щастя минула табор цікавих европейців. Мак Льовгем не налякався. Він негайно взявся за дальші розшуки. За кілька днів він урешті найшов укритий вхід до підземелля святині. Підчас того втратив життя один учасник виправи. Він посковзнувся, упав зі скелі в потік та вбився на місці.

Оськак „Будда" наче перестерігав білих заволок-европейців перед своїм гнівом.

Засипаний коридор.

Та Мак Льовгем не багато собі робив із тих перешкод. Він відважно пустився в глибину покручених, викутих у скелі коридорів, та дбайливо оглядав кожний кусник стіни.

Зненацька земля задрижала.

З вершка гори знову звалилася велитенська лявіна й засипала камінням сіни святині.

Мак Льовгем успів ще в останній хвилині вибігти з коридора. Ледви вибіг і каміння вже засипало перехід до коридора.

Проф. Мак Льовгем вернувся до Парижа з порожніми руками. Та Перріль, організатор тієї виправи, не знеохотився її першою невдачею.

Він вирішив у найближчому часі зорганізувати другу таку виправу, та вивінувати її в найбільш новітні прилади, щоб при їх допомозі розкопати засипану тибетанську святиню та добути скарб — смарагдову статую Будди.

Міста — марева.

Годі собі уявити, щоби десь у світі існувала оселя, засоблена в новочасні каварні, кіна, залізницю, та в якій нема живої душі...

А всеж таки цілий ряд таких саме міст найдете під бігуном. Оце наслідки фантастичних виправ по підбігунові скарби. На далекій півночі, у віддалі може тисяча кільометрів від Північного Бігуна є міста, в яких ніхто не мешкає.

Ці оселі повстали серед незвичайно романтичних обставин. У заливі Кінгсбей, менше-більше на шість днів дороги від Нордкап лежить найбільше з тих міст... Льондон. Назву свою виводить від того, що його основником були імовірно самі англійці з Льондону.

На початку цього століття повстала була думка, вихіснувати всі земні скарби, що находилися довкруги Бігуна. Хоч це було божевілля піднятися такого завдання, проте ініціятори кинулися до невсипущої праці, надіючись надмірних доходів. Справді небаром попали на розмірно великі поклади білого мармору. Виглядав він наче караріський мармор. Негайно заложили в англійському Льондоні товариство, яке закупило велику силу акцій та вислало на північ ряд кораблів із знаряддям та робітниками. Згодом на місці поставили місто, випосажили його в новочасні улаштування, льокалі та установи. Одначе виявилося небаром, що вся праця пішла на марне. Коли добутий мармор привезли кораблями до Англії, переконалися, що добуті з таким вкладом праці скарби — це зовсім безвартісний матеріял. Камінь піднищений вічними морозами зовсім розпався, коли привезли його до теплих країв.

За кілька днів цілу осаду північного Льондону до чиста закинули. Мешканці не вспіли навіть забрати свого добра, та залишаючи все на місці, втекли перед жахливими морозами, які саме починалися.

І так новий Льондон залишився із порожніми ресторанами, каварнями та кінами. Так принайменше говорять поржавілі вивіски...

Одначе ця невдача ніяк не відстрашила відважних від дальших спроб. В іншій околиці північного бігуна вирішили добувати вугіль. Знову спровадили дві тисячі людей, заложили шиби й копальні, поставили доми й розривкові кімнати, а проте все те залишилось небаром на поталу вітрам та морозам: виявилося, що куди лекше добути вугіль із глибин гір, як перевезти його крізь ледяні пустарі до Европи. Нове місто стрінула така сама доля, що й мармуровий Льондон...

Страйк у Голівуді.

Велитенська страйкова хвиля, яка перекотилася недавно по всій Америці не поминула й столиці фільми. Уже чотири тижні триває страйк фільмового працівного світа в Голівуді, який розпочали технічні робітники великих кінових виробництв. Робітники числили на річеву піддержку акторів, одначе фільмові промисловці заздалегідь уже війшли в порозуміння з акторами, які при цій нагоді висунули цілу низку своїх домагань. На днях підписали актори збірну умову, корисну для них головно з економічного огляду, бо всі їх домагання на цьому полі признано на сто відсотків. Денні гажі акторів-статистів підвищили від 3 дол. 20 сант. до 5 і пів доляра. Вищі групи акторів, які дотепер заробляли денно від 7 і пів до 15 долярів зросли на 10 відсотків. Це й спричинило, що союз американських акторів збільшив число членів із 5.600 на 7.000 в одному місяці. Воно й не дивниця коли зважити, що як промисловці визнали професійний союз акторів, тоді й оплатилося до нього належати. М. ін. приступили до нього в останньому часі Ґрета Ґарбо, Марлена Дітріх, Ліонель Берімур та покійна Джін Гарльов, яка підписала членську заяву на кілька днів перед смертю. Це несподіване становище американських акторів поставило страйкарів у безвихідному положенні, бо продуценти ніяк не спішаться визнати професійний союз технічних працівників. Рятує ситуацію зовнішна поміч робітників із інших промислів. Перед кінами в Нюйорку, що належать до голівудського концерну уставили тамошні робітники таблиці з написами: „Не заходьте до кіна! Поможіть перемогти в голівудському страйку!" Так само самоходові робітники в Детройті уставили перед кінами написи із зазивом допомогти страйковій акції.

Виходить, що єдиним засобом виграти страйк може стати для фільмових робітників бойкот кін, який уже в деяких стейтах поважно прокидається. Покищо поліція береже порядку, не допускаючи до інцидентів та маніфестацій.

ВЖЕ Й ПОЛІНЕЗІЙЦІ СТРАЙКУЮТЬ.

Ледви чи на полінезійських островах тубільці читають часто часописи, а всетаки вони звідкись то довідалися, що в культурних краях підвишку платні найлекше вимогти страйком і це раптовне поширення своєї інтеліґенції взагалі, а відомостей із суспільно-економічної ділянки зокрема використали при нагоді найближчої фільмової знимки. Фільму „Гураґан" накручувало одне відоме голівудське підприємство на полудневім океані і режисер анґажував для масових сцен тисячку напівдиких мешканців острова Самоа. Вони мали „грати", чи пак брати участь як в сценах морських, так і на суші. Коли прийшов день головних знимок і режисер пояснив самоанцям, що вони мають, згідно зі сценарієм, підїхати на своїх човнах до берега і висісти, почали накручувати сцену. Та щож, коли дійшли до моменту з самоанцями, вони, на диво (як відомо, усі ці напів чи цілком дикі племена є знаменитими фільмовими статистами й акторами!), сиділи спокійно у своїх човнах, та не хотіли висісти на беріг. Зате зявився перед режисером їх провідник і заявив, що самоанці... застрайкували і не висядуть на беріг, коли не дістануть більше грошей... Прийшлося вести переговори і признати самоанцям ту саму платню, яку дістають статисти в Голівуді; але щойно арґумент, що цей гонорар справді найвищий, „тарифовий", затверджений „Союзом статистів", переконав самоанців і вони рішили покінчити страйк.

КІЛЬКА КІНОВИХ НОВИНОК.

У бібліотеці великого американського кінового виробництва Уорнер Брос находиться під цю пору пять тисяч незужитих сценаріїв. Пересічний гонорар за сценарій платять у цьому кіновиробництві по 1000 долярів. Так отже за цю „скромну" бібліотеку заплатили досі 5 мільйонів долярів, дарма, що небагато з цих сценаріїв опиниться на фільмовій ленті.

Небіжка Джін Гарльов залишила, кажуть, дві тисячі долярів спадщини. На весну цього року забезпечилась вона в льондонському Льойді на суму пів мільйона долярів. Виробництво Метро Ґольдвін Маєр, для якого небіжка працювала, понесло через її смерть велику втрату, бо треба було саме в половині застановити накручування фільми „Саратоґа" із Клерком Ґейблем, якої кошт був 1,250.000 долярів. Тепер навипередки глядають за „дублеркою", цебто такою статисткою, що булаб схожа на Джін Гарльов.

„Фільмове місто" в Італії. Дня 29. квітня ц. р. Мусоліні особисто довершив інавґураційного акту відчинення фільмового міста недалеко Риму, під яке поклав був угольний камінь 29. січня 1936. р. Кругло 15 місяців тривала будова міста. Місто це положене в окрузі Квадраро, на перехресті дороги Тусколяна й дороги ді Торре Спакката. Займає воно 600.000 квадр. метрів.

Еспанське кіно находиться в руках червоних. У тамошньому фільмовому промислі створили окремий дирекційний комітет, зложений з технічних працівників та акторів, який під наглядом міністерства мистецтва кермує дихавичною продукцією еспанської фільми.

Всеж таки повстанці приступили до реалізації своїх фільм, здебільша пропаґандивного змісту, яких продукція йде в Севіллі. Одначе в одних і других сильна недостача фахових сил, так акторів як і технічних робітників.

З польської преси.

Справа, в якій не може бути компромісу.

Під таким наголовком якийсь Ст. Контек зі Львова помістив у краківськім „Ілюстрованім Курієрі Цодзеннім" з 7. ц. м. (ч. 186) з докорами під адресою варшавського „Курієра Поранного" за його полемічну статтю з 14. м. м. з органом ендеків „Варшавскім Дзєнніком Народовим", що українську проблему звів під один знаменник з масонерією та комунізмом. Автор полемічної статті в „Курієрі Поранім" підійшов поважно до української проблеми у Польщі стверджуючи, що: 1) український рух не є сепаратистичним рухом в роді баскійського руху,, є передовсім конструктивним рухом; 2) не має теж засадничої протиполь. постави; 3) тому в інтересі Польщі слід співпрацювати з українським рухом, що може заважити при розбитті всяких комунізмів. Цей поважний підхід до такої важної проблеми, як українська, схвилював якогось закаптуреного ендека Ст. Контека і він на сторінках україножерного „І. К. Ц." вчить політичної мудрости автора статті в „Курієрі Поранім" взагалі та зокрема підходу до українських справ. Пригадує відому прапро-державну заяву д-ра Дмитра Левицького, що її він склав як голова УПР і УНДО в соймі в 1928. р. на доказ, що український рух звернений проти Польщі. Протипольські тенденції — пише далі Ст. Контек — пробиваються теж між українською еміграцією, головно в Америці, і між молоддю високих шкіл і т. д. Зате ні словечком не згадує про дворічний період нормалізації, мабуть проспав цей період української політики. Взагалі автор не відріжняє ідеалу від практичної політики, якщо доходить до таких висновків.

Сензаційне інтервю і рішуче заперечення.

У Варшаві виходить від кільканацяти днів новий політичний тижневик „Чарне на бялем" під редакцією полк. Януарія Гжендзінського, який час підчас травневого перевороту був військовим комісарем у міністерстві комунікації і рішав тоді про напрям військових транспортів. До нього заїзджав марш. Пілсудський, а перед травневим переворотом обїздив в його самоході столицю. Отже полк. Гжендзінський є одною з визначніших постатей у таборі пілсудчиків. Тому тим цікавіша історія з конфіскатою двох перших чисел тижневика „Чарне на бялем", що не дісталися взагалі до рук читачів. Щойно третє число цього тижневика появилося вперше в розпродажі і в нім поміщено інтервю з б. прем'єром проф. Бартлем, що стало темою розмов політичних кол. Одначе ще більшу сензацію викликала заява проф. Бартля, що згадане інтервю зовсім перекручене і тому притягне варшавського журналіста до карної відповідальности.

Якже виглядає це перекручене інтервю проф. Бартля в тижневику „Чарне на бялем"? На питання варшавського журналіста Зайфельда, чи проф. Бартель задумує видати свої спогади, дістав відповідь, що спогадів покищо не пише. Далі проф. Бартель мав додати — читаємо у львівськім „Ілюстрованім Експресі Вечорнім" з 8. ц. м. (ч. 2198), — що справді має багато милих і злих спогадів, але тепер працює над науковим твором, що вийде в половині липня ц. р. Зрештою його спогадів можна сподіватися менше-більше за 20 років. На питання, як ставиться до ОЗН, проф. Бартель мав відповісти, що багато не знає про цю організацію. Ні заява не була надто ясна, ні пізніші зяснення її не вияснили, — читаємо там далі — а навіть були суперечні. Перед кількома тижнями підчас іспитів на політехніці прийшли до помешкання проф. Бартля президент Варшави Стажинський і проф. Колянковський та залишили свої візитівки, бо професора не застали.

На питання як ставиться до закону про високі школи мав дістати відповідь: дуже реакційно. Одночасно проф. Бартель мав згадати, що у політехніці нема корпорацій і що він на комерси не ходить. Щож торкається виборчої ординації, проф. Бартель мав відповісти, що вважає її помилкою і що на цю тему тепер не хоче говорити. Зрештою не є ні послом ні сенатором, хоч міг ним бути. Повороту до політики не вирікся, та що вернеться тоді, коли міркуватиме, що буде придатним і цього вимагатиме добро Польщі. Щож торкається жидівської справи і проблеми меншин, професор лаконічно мав відповісти: „Якщо комусь здається, що при допомозі палиці розвязує якунебудь проблему, то це є людина обмежена і дурна. Легкими речами не можна поладнувати скомплікованих справ, а такими є справи національних меншин у Польщі".

По оголошенні цього інтервю проф. Бартель заявив представникові ПАТ-а, що представник тижневика „Чарне на бялем" Зайфельд просто виміг коротеньке інтервю і дістав лаконічні відповіди на 6 питань. Отже у справі ОЗН. дістав відповідь від проф. Бартля, що тепер працює над науковим твором, не цікавиться зовсім політикою і стоїть від неї осторонь, часописів не читає і ситуації О. З. Н. зовсім не знає. На питання про своє відношен-

АНТІН РУДНИЦЬКИЙ.

Лебедина пісня
Богдана Антонича.

(Грудка на свіжу могилу поета.)

Прощаючись кілька днів тому з Антоничем, ми умовились, що я зайду до нього якраз сьогодні. „Тоді вже напевно не буду лежати в ліжку і зможу — нарешті! — працювати!" Це був рефрен, в нашій розмові, підчас моїх відвідин у недужого Антонича, постійно повторяв: Після одномісячного, примусового лежання в ліжку, нарешті встати й взятися до дальшої праці над закінченням твору, над яким ми оба працювали вже рівно два роки — над лібретом до опери „Довбуш". Не судилося! —

Ці дві дії, написані Антоничем, написані справді чудово, залишилися не тільки Його лебединою піснею, але й одночасно першим справжнім, себто вповні театральним із драматичного боку і вповні мистецьким із літературно-поетичного, лібреттом до опери в українській музиці і літературі. Значучи майже всі безвимінку інші істнуючі, з повною свідомістю ризикую це твердження.

Рівно два роки, на початку липня 1935., за порадою двох наших відомих знавців сучасної літератури, я звернувся до Антонича — якого досі ще не знав — з пропозицією писати зі мною оперу, чи пак: для мене лібретто до опери. Памятаю цей день, немов би це було вчора: знайомство в редакції „Назустріч", звідкіль ми зараз пішли геть, щоби говорити свобідно і спокійно і що першу, більше як двогодинну розмову, підчас якої ми ось разів переміряли нашими ногами, проходжуючися туди й назад, малий кусник Гетьманських валів, між Віденською кавярнею і Марійською Площею. Антонич слухав уважно і мовчазно, як це було його звичкою, не перериваючи, не кидаючи ніяких завваг, ні запитів; слухав все те, що в мене було на серці від кількох літ, себто в першу чергу: бажання писати оперу, та в дальшу чергу — найти відповідного лібретиста. Вислухавши усе, він заявив, зразу, що ця думка його цікавить і хоча ніколи цього не робив, спробує взятися за це діло. Засувавши це засадничо, почали ми обмірковувати тему. Я їх запропонував Антоничеві три: тему з італійського вчасного ренесансу, якої осередком мала б бути одна відома історична подія, дальше фантастичну казку, врешті — легенду про Довбуша. Ця остання тема виринула в мене тоді саме по прочитанню Ольбрахтового „Шугая". По довгих обмірковуваннях кожної з цих трьох тем — при чім виринали й нові можливости та проєкти — Антонич рішив, що тема „Довбуша" його цікавилаб найбільше. Обдумавши всякі „за" і „проти" — ми вирішили остаточно остановитись над „Довбушем".

В низці дальших зустрічей і розмов ми призадумувалися передовсім над загальною концепцією „нашого" Довбуша. Познайомившися з цілою істнуючою літературою про „Довбуша" і найшовши скрізь — як у народніх піснях та переказах, так і в штучних творах на цю тему велике неоднородність та психологічно не висвітлені, чи пак: фальшиво насвітлені події та моменти з життя-буття і загибелі нашого героя гір, нам стало ясно, що із цілого того істнуючого матеріялу можемо взяти тільки один одинокий факт: смерти Довбуша в наслідок його любови до Дзвінки, жінки Степана, ми погодились, що довкола тої події слід сотворити й збудувати цілком нову фабулу, яка мала би спиратись на двох вихідних, основних моментах: якнайбільшої драматичности дії і — пристосування до вимог опери взагалі та сучасної опери зокрема. Цю фабулу почали ми обговорювати в усіх подробицях, нераз тижнями цілими обдумуючи якусь сценічну ситуацію, один якийсь конфлікт, ту чи іншу послідовність дії чи слів. Врешті Антонич почав писати лібретто і в найближчих місяцях перша дія (вона у двох відслонах) була готова; я майже одночасно писав до неї музику. Антонич на музиці не розумівся; але він відчував інтуїтивно ті чи інші мої бажання, відразу орієнтувався у цих, головно ритмічних, змінах, яких потреба нераз виринала підчас компонування. Не раз і не десять ми годинами спорили над — скороченнями. Антонич, поет, захоплювався віршами і формальною сторінкою того чи іншого місця в лібретті, не звертаючи уваги на довготу, яка мусіла би вийти при музичному оформленні того місця. Я маючи все драматичність акції і вимоги сцени перед очима, скреслював немилосерно все, що мені видавалося задовге і зайве. Але не було випадку, щоби потім, коли музика такого місця була вже готова і я її Антоничеві перегравав — щоб він не признав слушности цим аргументам і не погодився на зроблені зміни.

По написанню другої і третьої дії — усіх мало бути три дії, у першій дві відслони, у третій три — коли я в міжчасі закінчив музику першої дії, по довгих тижнях роздумувань і дебат над цими діями, прийшлося їх Антоничеві писати наново: вони нас не вдоволювали до тої міри, як перша, вже готова. Антонич, який саме в цьому часі — це було вже цього року, зимою — мав якісь особисті переживання і неприємности, працював поволи і нераз цілими тижнями не приносив нічого нового; але обіцявши, що зайде, неодмінно заходив, хоч і з пустою течкою і, як усе

ня до студентських корпорацій дістав відповідь від проф. Бартля, що не має ніякого відношення до цієї справи, бо у львівській політехніці сенат не затверджує корпорацій і їх вема. Щож торкається новелі до закону про високі школи, проф. Бартель відповів, що є проти теперішніх відносин і настроїв серед молоді. Вкінці в жидівській справі відповів, що ця справа дуже поважна до розвязки та стоїть на становищі, що биттям когонебудь не можна розвязати ніякої проблеми.

Це інтервю Зайнфельд відчитав тричі зобовязуючись, що не оголосить більше ні словечка. Тимчасом в оголошенім інтервю помістив слова, цілі речення і думки, яких — каже проф. Бартель — я ніколи не сказав. Тому я переконаний, що в підступний спосіб хочуть мене втягнути до якоїсь політичної полеміки.

Цю ординарну несовісність варшавського журналіста проф. Бартель рішуче осудив, підкреслюючи, що такий пресовий бандитизм уважає дуже шкідливим для загального інтересу.

Перед ліквідацією вавельського конфлікту.

З Кракова виїхала до Гдині делегація єпископату, а саме єпископ Роспонд і о. проф. Бистшанський, щоби передати през. Мосьціцькому лист митр. Сапіги. Делегати ждуть у Гдині на вістку від нунція з Варшави про час авдієнції у през. Мосьціцького. Тому до Юрати, де перебуває тепер през. Мосьціцький, виїхав теж мін. Свєнтославський. Президент вирішить по прочитанні листа, чи слід його текст оголошувати у пресі.

Смерть віцеміністра освіти.

В четвер 8. ц. м. помер у Варшаві віцеміністр освіти проф. Уейський у 54. р. життя. Проф. Уейський викладав історію польської літератури у варшавськім університеті від 1917. р.

Нова девізова афера у Варшаві.

Ревізії в директора і прокурента.

В управі міжнародного т-ва спальних вагонів у готелю „Брістоль“ у Варшаві влада перевела основну ревізію у звязку з аферою перепачковування валют за кордон. З доручення прокуратора поліція перешукала кабінет дир. Ст. Рогальського, його братанка Тадея та їх довіреного прокурента. Крім того поліція перевела ревізії у приватних помешканнях згаданих осіб. При ревізії був слідчий суддя.

ловний скромности й несміливости, старався виправдати своє „лінивство“. Не маючи інспірації, він не міг і не вмів писати — та й годі. Але коли почав вже писати — друга дія „Довбуша“, у новій формі, вповні гідна першої, була готова у короткому часі. Малі, незначні поправки у ній, він робив вже у санаторії, в кілька днів по операції, ледви перед місяцем. Музику до тієї дії, яку я підчас його недуги закінчив, так і не довелося йому послухати; хоча нераз ми про це говорили, як то він, виздоровівши, передовсім прийде послухати її.

Новий плян третьої дії (у двох відслонах) ми вже цілком обговорили й устійнили; кілька днів тому, підчас моїх останніх відвідин в Антонича, я йому приніс вже й деякі етнографічні матеріяли до неї, які він переглядав і сподівався от-от почати їх поетично опрацьовувати. В порівнанні з працею над першою і другою дією, праця над останньою була би вже найлекшою і найкоротшою: її ціла концепція і будова була вже ясно очеркнена, трагічний епільоґ — смерть Довбуша — була льоґічним і послідовним закінченням попередніх подій; особиста драма Довбуша, на якій ми будували ціле лібретто — находила у цій останній, третій дії, свою розвязку. Антонич був певний, що напише цю дію ще підчас реконвалесценції, ще цього місяця — та ми вже обговорювали пляни і можливости вистави „Довбуша“...

Раптова смерть молодого поета, якого ми тільки що похоронили, залишила його останній твір незакінченим*). Ті, що з ним найближче співпрацювали, відчувають найболючіше його втрату

*) Два уривки з лібретта „Довбуша“, пера Б. Антонича, подаємо на іншому місці.

Засідання кабінетової ради.

Політичні кола широко коментують останнє засідання кабінетової ради під проводом марш. Сьміглого-Ридза. Хоч темою нарад були справи, що належать до компетенції ґенерального інспекторату збройних сил, але це вперше марш. Сьміґли-Ридз заступав президента, який є предсідником кабінетової ради. Політичні кола вказують на політичне і конституційне значіння цього факту.

НОВИНКИ.

— Замісць повідомлень про вінчання нашої доньки Стефанії з п. Романом Барановським, лікар. вет., складаємо 25 зол. на Рідну Школу. **Д-р Степан і Теодора Дмоховські.** 1265

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3. I., телефон 254.46. Приймаю футра до переховання літом.

— **Відчит у радіо в українській мові.** В пятницю 9. ц. м. в год. 18.30, львівське Радіо надаватиме відчит м-ра Богдана Галайчука „Про потребу домашнього промислу“.

— **День Селянки в Белзі.** На неділю 11. ц. м. заповідає філія Союзу Українок в Белзі величаву імпрезу „День селянки“. На програму складається Молебен і принагідна проповідь, привіти установ і дефіляда, спільні вправи членкинь С. У. Обжинки, співи, танці, весілля — народні обряди, гагілки великодні пісні, національні танки і т. п. Приграватиме оркестра з Мостів Великих. Імпреза ця відбудеться на площі коло залізничої стації.

— **Районове кооперативне свято в Яворові.** В понеділок, 12. ц. м. відбудеться в Яворові Районове Кооперативне Свято з торжественною Службою Божою, походом і академією. Цьогож дня відбудеться посвячення нового фабричного будинку кооперативи „Гарбарня“ в Яворові. Після академії відбудеться фестин, і вечором вечерниці.

— **Голинський у Черчі.** 14. ц. м. відбудеться в Черчі в салі „Палатки“ — Концерт пісень і арій, відомого нашого співака-тенора М. Голинського.

— **Концерт співачки Стефанії Надраги у львівськім радіо** відбудеться 11. ц. м. і триватиме від год. 20.00—20.35.

— **Однострої в лицеях.** Міністерство видало дальші розпорядки щодо середнього й ліцеального шкільництва з новим шкільним роком 1937/38. М. ін. устійнено оплату за перехід з гімназії до ліцею на 20 зол. Від нового року обмежовують відчинювання фахових гімназій. Загально в школах уведуть науку корабельного і летунського моделярства. Обовязок шкільних одностроїв вдержиться й у ліцеях. Учнів і учениць обовязуватимуть ті самі приписи про ношення мундурків, що в гімназіях.

— **Музичні новини.** Як доносить київська „Літературна Газета“ (див. ч. 23), українські композитори готують кілька опер на теми з укр. історії: Косенко пише оперу „Марина“ за поемою Шевченка; Богуславський і Хоменко працюють над оперою „Турбаївське повстання“ (відоме селянське повстання зкінця XVIII. в.); Костенко ладить оперу „Сава Чалий“ за драмою Карпенка-Карого. А знов над темами з большевицьких перемог працюють композитори Йориш, Лятошинський і Жданов (опера „Щорс“), Мейтус, Тіц і Рибальченко (опера „Перекоп“). Ці опери мають бути готові на 20-літню річницю „жовтневої“ (большевицької“ революції.

— **Сумні цифри.** Число анальфабетів на українських землях у Польщі сильно збільшилося. В ц. р. було 558.000 людей у шкільному віці поза школою, тобто кожна 9-та дитина виростає на анальфабета.

— **Газетне хуліґанство.** В передовій статті „Діла“ „Рефлексії після лугових днів“ була між іншими така фраза: „Лугова Орґанізація може істнувати тільки тоді, коли концепція окремих українських військових частин під власною командою з власною всеукраїнською ідеольоґією буде признана польським урядом... Без цього лугова ор-я не має рації екзистенції, перетворитись на руханкове т-во вона не може і не хоче, бо й нації це непотрібне“. Ясно, що ці слова значать, що коли вже маємо кілька ор-ій, непотрібне, щоб і „Луг“ став руханковим товариством. „Українські Вісти“ перелицьовують ці слова на своє „конто“ й пишуть таке: „Дальше Кедрин твердить, що **руханкова ор-ія нації непотрібна.** Геніяльна думка! Від Сокільської Старшини п. Кедрин повинен дістати диплем“... Порівнання того, що було написане з тим, як воно пояснюване в „У. Вістях“ — яскраво характеризує етику того часопису.

— **Арештування старости.** На основі рішення судової влади арештували картуського старосту Юрія Чарноцького. Це арештування викликало в повіті велике враження.

— **Влім до Районової Молочарні.** До районової Молочарні Маслосоюзу в Бережанах з осідком у Лісниках вломилися в ночі з 7. на 8. ц. м. невідомі злодії та через вилім у мурі дісталися до канцелярії Молочарні. Тут розбили касу, забираючи готівку. Гроші були обезпечені в Дністрі так, що кооперація не понесе ніякої втрати.

— **Страйк у лисиницькій фабриці дріжджей закінчився.** Страйк робітників лисиницької фабрики дріжджей, який тривав два тижні закінчився пертрактаціями представників страйкарів із дирекцією фабрики.

— **Львівська хроніка.** Підчас бурі, що перейшла у вівторок вечором над Львовом, грім вдарив в антену львівської радіостації. — Дороговий технік Вл. Гайдик пострілив в ногу Н. Кочана (Любінська Дорога), якому трісла кістка. — В магазині заведення чищення міста згинув затроєний ґазами з отвореного збірника ропи магазинір 30-літній В. Жупник. — До ювелірської крамниці Маркуса Штерна (Пекарська 3) вломилися злодії і вкрали кількадесять годинників вартости 1.078 зол. — 20-літня служниця Олена Стецик пробила собі ножем кількома ударами шлунок. Важко ранену відвезло поготівля до лічниці. Причиною самовбивства була нещаслива любов. — До мешкання Г. Ельмана (Городецька 47) вломилися злодії і вкрали жіноче футро й лиса вартости 800 зол.

— **Краєва хроніка.** Підчас вчорашньої бурі, яка перейшла над львівським повітом, грім уда-

рил у комин дому Михайла Судоляка в Костієві к. Львова. Від грому запалилася хата. Грім поразив доньки Судоляка, 12-літню Іванну і 9-літню Евгенію. Стан Евгенії дуже грізний. — У Воскресінцях п. Рогатин якийсь П. Мартинів стріляв двічі з револьвера до Івана Кічери з Воскресінець і ранив його в ногу й лопатку. Селяни розброїли Мартинова, одначе він утік. До вчинку намовив його якийсь Т. Грабовський. — В Іванцях пов. Снятин повісився на дереві 19-літній Василь Будник підозрілий у вбистві Мошка Байніша в Трійці п. Снятин. Трьох інших підозрілих втекло. — У Станиславові якийсь Войтіх Доманський напився карболевого квасу і в шпиталі, куди його перевезли, помер.

— Найшов смерть у криниці. В Жабчу Мурованім трапився трагічний випадок. Хорий на запалення І. Бубела попав у сильну горячку. Перелякана жінка побігла до сусідів, щоби наняти фіру та завезти хорого до лікаря. Тимчасом хорий в горячці зірвався та став бігати по подвірю. Нещастя хотіло, що несподівано кинувся до криниці та там забився на місці, бо води було обмаль, так що втопитися було годі. Наші селяни повинні краще обезпечувати криниці, бо чи дитина, чи худоба може легко найти таку смерть як Бубела.

— Вибух у кузні. В селі Солонці львівського повіту коваль Василь Киндзьор с. Луки хотів розігріти кусень заліза, щоби зробити вісімку до ланцюга, але не вспів його ще розігнути, як наступив вибух і Киндзьор згинув на місці. Показалося, що той кусень заліза була рурка наповнена порохом і залютована з обох боків. Хто підкинув цю рурку і з яких мотивів покищо не відомо.

— Галапаси знищили плянтації маку. В бучацькім повіті появився масово найнебезпечніший шкідник плянтацій маку т. зв. „тушеля", який знищив до тла великі простори макових піль. Страти дуже великі і відчули їх передовсім двори, які плянтували мак на величезних просторах. Розмноженню „тушелі" сприяла довготревала посуха.

— Кілько є кін у Польщі? На підставі даних Центрального Фільмового Бюра в Польщі було в 1936 р. на терені цілої Польщі 741 постійних кінематографів (в тому 703 звукові) на загальну скількість 264.271 місць. Від 1935 р. прибуло 21 кінематографів. У Варшаві було 65 кін. З інших міст найбільше кін мала Лодзь (33), відтак Львів (23), Краків і Познань (по 13), Катовиці (11) і Вильно (9). Мандрівних кін є 18 у поліськім воєвідстві, 12 у келецькім, 9 у львівськім і 8 в познанськім.

— Жахлива газова катастрофа в Монтреалю. В однім із більших пятиповерхових гаражів у Монтреалю вибухла газоліна. Почалося від малого вибуху, який вогнева сторожа зовсім легко зліквідувала. Одначе тоді несподівано наступила друга експльозія. Її сила була така велика, що на фронті будинку зробила вирву на 50 стіп високу, на 40 стіп широку. Сила вибуху відкинула одного з пожежників більше як на 300 стіп. Його знайшли мертвого. Трьох пожежників у безнадійному стані відвезли до лічниці. Крім цього є ще 3 трамвайових, які під цю пору переїздили, важко ранених. Також коло 60 глядачів і поліцаїв ранених. Всі близькі будинки сильно ушкоджені.

— Радість шкільних дітей. Реформа шкільництва в Англії передбачує між іншим звільнення шкільних дітей до 12 року від домашніх задач; діти нижче 14 р. писатимуть тільки 4 задачі тижнево по одній годині, від 14—16 р. по 1½ години. Ці обмеження введуть у звязку з лікарськими домаганнями тому, що в молодому віці схвилювання перед шкільними задачами впливає відемно на нервовий устрій молоді.

— Украли дах „мосту зідхань". Італійська преса подає подробиці незвичайної крадежі, що її це досі венецькій поліції не вдалося вияснити. Річ у тому, що якісь невідомі справники вкрали дорогоцінний оловяний дах, що покривав славний „міст зідхань" при палаті дожів. Крадіж запримітили 5. ц. м. вечором, коли зливний дощ змочив внутрішню повалу мосту. Дах важив 20 тон.

БОГДАН ІГОР АНТОНИЧ.

„ДОВБУШ".

Виїмки з недрукованого рукопису лібретта до опери А. Рудницького.

БАЛЛЯДА ПРО ДОВБУША.

(І. дія, з І. відслони).

Пилип:

Кожух зелений на яворі
весна вдягає молода,
мов сині мури, мрячні гори,
кипить в сто струменях вода.
В груні, де скель і зір колиска
єдина постіль для опришка,
де місяць, наче вартовий
на промінь сперся, мов на кий,
поніс там Довбуш буйну душу
й життя широке й молоде.
Незайманий, як і верхівя,
як вся підхмарна батьківщина,
Ніким незайману займати
не дозволяє він нікому.
Панів і корчмарів несхитих,
що в гори сунуть павуками
червоним із рушниці квітом
вітає він і куль джмелями.
Жінки в його долонях вянуть,
як вітром зломані лілеї.
Та ні одну не покохав ще
і серця ні одній не дав.
Про нього кажуть: навіть чорта
у таємничих, диких бортах
поцілив, мов шуліку, раз.
Тоді явився янгол білий,
мов блиск сто зір палали очі.
— Проси дарунків, сину смілий,
якої нагороди хочеш?
На це опришок щиро й просто:
— „Кинь чар від куль і від отрути!"
Із цього дня ніякий постріл
його не зможе досягнути.
Лиш срібна куля, що улита
в сльозах кохання і скорботи,
зуміє Довбушеве серце
мов клин, надвоє розколоти.
Отак про Довбуша співають!..

„ЦІ ГОРИ, ЦІ ЛІСИ, ЦІ ДОЛИНИ"...

(І арія Довбуша й хор з ІІ. дії.)

Ці гори, ці ліси, ці долини
ще памятають давню славу.
Це наша спадщина по предках, по батьках.
Тут кожний з нас, як кому завгодно,
вільний жити міг
і на чужеє ніхто не був голодний,
добра доволі тут для всіх.
Але хто кликав їх
із їхнім ладом і з їхнім правом
для них пригожим, для нас лукавим!
Не тісно нам колись було,
та тепер нам тісно стало.
Не жди добра, хто сіє зло!
І душі гнівом пропалали
і серце бунтом зайнялось.
Хто має право нас судити?
Не люди, напевне не вони,
не ті, що схопленихх нас судять.
Над ними вперше треба суду.
Ми перед Бога кличем їх на суд!
О воле! Ти над усі скорби єдина!
Як наші очі зводимо до зір,
до тебе серцем невгамовним линем
ми знаєм тільки давнє право гір!
Цих гір наказ крилатий
нас веде
на волі жити
і за волю стати!
І непокореним віддать
тобі, країно, вічна мати,
життя прокляте й молоде!

Хор опришків:

Хай хробак залізний — гак
в башті мук між ребра вбють,
хай червоні сльози ллють —
краплі олива до віч,
петля, дівка, кат і чорт,
що кому від долі — от!
Ні, від лиха не втекти,
завжди найдорожча ти:

Довбуш і хор:

Воле, воле — світ цей без меж,
воле, воле — птахів без хат,
воле, воле — ти нас ведеш,
воле, воле — вільним вмірать!

Останні вісти.

КИТАЙСЬКО-ЯПОНСЬКИЙ ІНЦИДЕНТ БУДЕ ЗЛІКВІДОВАНИЙ.

ТОКІО, 8. 7. ПАТ. Агенція Домеї подає такі подробиці про збройний інцидент. Недалеко місцевости Люк-Чіяк на залізничім шляху Пекін—Ганкая компанія японського війська відбувала нічні вправи. Японців несподівано обстріляли китайські війська з Люк-Чіяк. По кількагодинній стрілянині з крісів і гармат китайські війська дістали підмогу так, що китайського війська були три компанії. Японці дістали теж підмогу від найближчого полку. В год. 9.30 рано дійшло до перемирря. Японці поставили ультимат, щоби китайські відділи покинули Люк-Чіяк до 4-ох годин, у протилежньому випадку японський штаб має свобідну руку. Китайці мали 40 убитих, японці 12.

Представник японської армії заявив на тему боїв на захід від Пекіну, що це **„чисто льокальний і нормальний" інцидент і не матиме мабуть поважніших наслідків. Зрештою все залежить від становища китайців, в інтересі яких не слід загострювати положення.**

—o—

✝ Посмертні згадки.

ЙОСИФ ДОМАНИК.

Два дні тому помер у Львові в 62. році життя Йосиф Доманик, довголітній службовик „Дністра", колишній голова „Львівського Бояна". Його смерть пройшла в українському громадянстві так само незамітно, як останні роки Його життя: тому 8 літ важка недуга прикувала Його до постелі, а коли Його здоровля настільки покращало, що міг бодай рухатися по кімнаті — друга недуга поклала край усім терпінням.

Коли людина ще за життя довший час немов із життя виключена — про неї забувають і ледви посмертні згадки пригадують землякам, що аж тепер прийшла правдива смерть. Так було і з Йосифом Домаником. Дві клепсидри — від рідні і „Дністра", один священик, кількох вінків, одна похоронна промова, невеличкий гурт людей за караваном, здебільша колишні службові товариші і кількох знайомих, ось і ввесь знак, що ще хтось про Йосифа Доманика памятав. Але слабо памятав: навіть „Вічную память" заспівав йому постійний похоронний хор при похороннім заведенні, а не члени українських співочих товариств, — Йому, Йосифові Доманикові, який всю свою душу вкладав колись у ті товариства, який був головою „Бояна" і поклав величезні заслуги для його розвитку! Чи справді, вакаційний період аж так прорідив ряди „Бояна" і споріднених великих львівських хорів, що не можна було скласти пристойного „цвинтарного" хору, який заманіфестував би память і вдячність співочої братії чільному громадянинові?!

Йосиф Доманик був передусім тому чільним громадянином, що відзначався рідкою у нас особистою культурою. Був одним із тих нечисленних старших службовиків „Дністра", який поза бюровою працею не тільки находив час для громадянської праці, але й цілою душею віддавався їй. Хрустально чесна людина, метка і проворна, коли річ ішла про улюблену його ділянку музики і співу — був надзвичайно скромний і непорадний у своїх власних справах: через те жив і помер у злиднях, доведених до краю довголітньою важкою недугою. Високий, стрункий, з гострою чорною борідкою, з палкими живими очима — був типом елєгантного мужчини, типом діяча, який уже самою своєю появою викликував симпатії і пошану. В останніх роках люди вже привикли до його відсутности, — але коли тепер не стало Його на завжди, жаль збірає серце, що нестало такої людини: що знову відійшов один із старшого українського покоління, який може бути зразком для грядучих поколінь.

Похоронив Покійника о. Новосад, промовляв над могилою дир. Й. Дрималик від Музичного Т-ва ім. Лисенка і „Бояна" і невеличка похоронна громада розійшлась із сумними рефлексіями домів... В. Й. П.!

ІВАН ФІГОЛЬ.

Іван Фіголь, матурист держ. української гімназії у Станиславові, помер трагічною смертю 5. липня ц. р., купаючись у Пруті в Ямному. Уродився в 1919. році у Звинячі, пов. Чортків, у селянській родині. Був людиною тихої вдачі, характерний. При всіх зусиллях шістьох лікарських лікарів і товаришів не вдалося привернути його до життя. Тіло перевезено до рідного села Покійного. В. Й. П.!

Спорт.

ЮВИЛЕЙНЕ СВЯТО УСТ. БЕСКИД У НАДВІРНІЙ.

У днях 11. і 12. ц. м. відбудеться в Надвірній свято в нагоди 10-літнього існування УСТ. Бескид (Надвірна) в такою програмою:

Перший день (неділя 11. VII. 1937): 1) Год. 9. Богослуження в парох. церкві. (На площі): 2) год. 10.30 відкриття Свята і привіти. 3) Год. 11.30 легкоатлетичні змагання в тому і відбиванка позамісцевих і тем. дружин. Год. 13—14.30 обідня перерва. 4) Год. 14.30 вручення памяткових прапорців гостюючим дружинам.

5) Год. 15. змагання в коп. мячі: **У. С. Т. Пролом (Станиславів) — У. С. Т. Бескид (Надвірна).** 6) Год. 17. **У. С. Т. Україна (Львів) — ПКС. Бистшица (Надвірна).**

Другий день (понеділок 12. VII) 1937): 1) Год. 9. змаг наколесників. 2) Год. 10.30 відплатні змаги у відбиванці. 3) Год. 11.30 легкоатлетичні змагання (мет кулею, диском і т. п.). Год. 12.30—13.30 обідня перерва. 4) Год. 13.30 змагання в копаному мячі **УСТ. Україна — УСТ. Бескид.** 5) Год. 15.30 **УСТ. Пролом — ПКС. Бистшица.** 6) Год. 18. закінчення свята промовою.

Ціни вступу: 1.50 зол. сидячі місця, 1.00 зол. стоячі місця. Для шкільної молоді і військових по 50 сот. Добірний буфет у власному заряді.

Нові книжки й журнали.

D.r A. Insler: LEGENDY I FAKTY. Tom I. Lwów, 1937. Nakladem Żyd. Tow. Wydawniczego „COFSM". Стор. 92 + фотографії документів, ф. 8°.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

НАДВІРНА:
9. VII. Довбуш.

ДЕЛЯТИН:
10. VII. Шаріка.
11. VII. Ніч під Івана Купала.
12. VII. Муж двох жінок.
13. VII. Вій.
14. VII. Під кураторею.

Великий Театр:

Пятниця, 9. VII. год. 8. веч. Виступ Театру Атенеум „Возьний і міністр" із Ст. Ярачом.

Субота, 10. VII. год. 8. веч. Виступ Театру Атенеум „Люди на кризі" із Ст. Ярачом.

КІНА.

АПОЛЬО: „Двійняк Джека Мортімера".
АТЛЯНТИК: „Король прошаків".
ВАНДА: „Весільна ніч", „День великої пригоди".
ГРАЖИНА: „Замах у касині", „Тисяче тактів кохання".
ЕВРОПА: „Дівчина з дому поправи ч. 217".
КАСІНО: „Шампанський вальс".
КОПЕРНИК: „Залюблені жінки".
МАРУСЕНЬКА: „Закамепілий ліс" „Поспіне подружжа".
МЕТРО: „Князь Воронцов", „Невидимий промінь" із Борисом Карловом.
МІРАЖ: „Роберта", „Гарольд Льойд як боксер".
МУЗА: „Опир на продаж".
ПАЛЯС: „Бен Гур".
ПАКС: нечинний.
ПАН: „Генерал Суттер".
РАЙ: „Страшний двір".
СВІТ: „Кабінет воскових фігур" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Дай мені своє серце", ревія „Рефреме".
ТОН: „Брутальний" із Виктором Мак Ляглєном.
УТІХА: „Нинішні часи" і ревія.
ХИМЕРА: „90 хвилин постою", Гарі Піль.

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(ул. Марійська 5).
„Сицилія".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 9. липня 1937.

БЕРЛІН 14.15, 15.00 Розр. музика, 17.00 Пісні і балади, 18.00 Розр. концерт, 19.20 Вес. година — солісти, 20.10 Вечірня серенада, солісти, 22.30, 23.00 Розр. музика; БІЛГОРОД 18.10, 19.00 Радіоорх. 20.00, 21.00 Концерт з Загребу; БУДАПЕШТ 17.25 Віольонч. речіт., 18.00 Циг. музика, 19.40 Орган. речіт., 21.50, 22.00 Концерт опер. орх., 23.05 Джез. музика; ВІДЕНЬ 16.05 Розр. концерт, 17.30 Двофорт. музика, 19.25 Веселі змагання, муз. з кварт., 22.20, 23.00 Вечір хорватської музики; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Музика на світі, 16.00 Розр. музика, 18.00 Камер. концерт, Весела війна, музика; МІЛЯНО 17.15 Камер. музика, 22.30 Спів. речіт., 23.15 Танк. музика; МІНХЕН 17.10, 18.00 Розр. концерт, 19.00, 20.00 „Варієте" муз., 21.10 Нар. музика, 22.30 Симф. музика, ПРАГА 20.05 Скрип. речітель. 20.00, 21.00 Шкоцькі пісні, 22.25 Квартет Шуберта; РАДІО ПАРІ 12.30, 13.45 Орх., 17.0, 18.00 Концерт з амер. консерваторії в Фонтенебльо, 19.00, 19.15, 19.30 Скрипк. спів і форт. речіт., 19.45 Вокаль. концерт, 21.00, 22.00 Концерт лавреатів консерваторії, 23.00, 24.00 Нічний концерт, РИМ 17.15, 20.40 22.00 Розр. музика, 21.00 Солісти, 22.45 Танк. музика, ШТУТГАРТ 21.15 Концерт Бетовена.

Субота, 10. липня 1937.

БЕРЛІН 14. 15, 15.00, 18.00 Розр. муз. 19.20 Квінтет Двожака, 22.30 23.00, 24.00 Танк. муз.; БІЛГОРОД 19.50, 20.00, 21.00 Нар. муз., 21.30. 22.00 Радіоорх., 22.35, 23.00 Розр. муз.; БУДАПЕШТ 12.05 Орх. балалайк., 17.30, 18.00 Сальон. муз., 19.00, 23.10 Циг. муз., 21.50, 22.00 Військ. орх.; ВІДЕНЬ 15.15 Орх. мандол., 20.00, 21.00 „Донавмерхен" — вес. радіорев., 21.45 Нові данські пісні, 22.20, 23.00 Легка віден. муз.; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Дута орх., 19.00 Перпетуум мобіле — вес. муз., 20.10, 21.00 Вес. муз., вечір, 22.30 Нова муз.; КОШИЦІ 13.30, 18.00 Для Закарп.; МІЛЯНО 19.00, 20.40 Розр. муз., 21.00, 22.00, 23.00 „Сила призначення" — оп. Вердія, 23.30, 24.00 Танк. муз.; МІНХЕН 15.20 Фантазії — муз. поема, 16.00 Вес. муз. авдиц., 18.00 Нар. пісні, 18.25 Легка муз. форт., 21.10, 22.00, 32.00 Вечір танку; ПРАГА 16.05 Танк. муз., 17.05 Конц. сальон. кварт.; РАДІО ПАРІ 17.00 Легка муз., 19.10, 19.25 Спів. і форт. речіт., 19.40 Вокаль. конц., 20.30, 21.00, 22.00 Симф. конц., 23.00, 24.00 Танк. муз.; РИМ 20.40 Розр. муз., 22.45, 23.30, 24.00 Танк. муз.; РИМ 20.40 Розр. муз., 22.45, 23.00, 24.00 Танк. муз.; БРЮСЕЛЯ 20.00, 21.00, 22.00 На зеленій луці — опер. Бенеса, 23.00 „Отельо" — оп. Вердія (пл.).

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 9. липня 1937.

6.15 Раніш. пісня, 6.18 Руханка, 6.38 Музика з пл., 7.00 Ран. денник, 7.10 Музика з пл., 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Кавказька сюїта, пл., 12.20 Комунік. Львів. Хлібороб. Палати 12.25 Хор „Касино" з Катовиць, 13.55 Легка музика з пл., 14.35 Трохи пісні, трохи слова — гутірка, 14.55 Львів. біржа, 15.00 Польська вокаль. музика, пл. 15.35 Львівські бірж. вістки, 15.45 Господар. вістки, 16.00 Розмова з хорими ес. зеп. М. Ренкаса, 16.15 Орх. мандолін. 16.45 Репортаж Р. Зрембовича, 17.00 Орх. варш. Фільгарм., 17.50 „Розмарин" гутірка, 18.00 Турист. інформат., 18.05 Із франц. музики, пл., 18.30 „Про потребу домашн. пром. — гутірка, 18.40 Завтр. програма, 18.45 Льокаль. спорт. вістки 18.50 Актуаль. гутірка, 19.00 Р. Штравс пл., 19.20 Спів. речіт., 19.50 Спорт. комунікат, 19.52 Спорт. вістки, 20.00 З филі на филю — вокальн. квартет і солісти, 20.45 Вечір. денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Орх. воєн. маринарки, 21.45 „Люблин" поема, 22.00 Концерт солістів 22.50 Останні вістки веч. денника, огляд преси і метеор. комунікат, 23.00 Джезові солісти — пл., 23.15 Танк. муз. з дансінгу „Кафе-Клюб", 24.00 Орх. Т. Серединського.

Субота, 10. липня 1937.

6.15 Раніш. пісня, 6.18 Рухан., 6.38 Муз. з пл., 7.00 Раніш ден., 7.10 Муз. з пл., 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Полудн. ден., 12.15 „Ліси" — гутір., 12.25 Військ. орх., 14.00 Конц. бажань, 14.53 „Наша прогр.", 15.00 Конц. бажань, 15.45 Господ. вісти, 16.00 Театр уяви для дітей — „Виправа під псом" К. Макушинського, 16.30 Менше знані увертюри — конц. орх., 17.30 Конкурс. авдиц., 17.50 Татерник з фотограф. апаратом — гутір., 18.00 Сусп. гутір., 18.05 Сальон. орх. — пл., 18.25 Актуаль. гутір., 18.40 Завтр. прогр., 18.45 Льокаль. спорт. вістки, 18.50 Актуаль. гутір., 19.00 Нар. пісні Виленщини — хор „Гасло", 19.40 Акт. гут., 19.50 Спорт. комун., 19.52 Спорт. вістки, 20.00 Авдиц. для закорд. поляків — „Шляхом великопольськ. пісні", 20.45 Вечір ден., 21.00 „Сила призначення" — оп. Вердія (I, II), в перерві 21.25 огляд видавництв, 22.50 Остан. вістки вечір. ден., огляд преси і метеор. комун., 23.00 Танк. муз. з пл., в перерві 23.10 „Пан Каламарський"... — монольоґ, 24.00 Орх. Т. Серединського.

ОПОВІСТКИ.

Подяка. Секція Прихильників Рідної Школи при богословській академії у Львові зложила на будову домівки для шкіл ім. Бориса Грінченка у Львові 7 зол. 20 сот. готівкою і невжитки, які продано за **квоту 25 зол.** — **Старшина Кружка ім. Бориса Грінченка** складає Секції Прихильників Рідної Школи щиру подяку й висказує гаряче бажання, щоби цей гарний відрух Богословів найшов наслідувачів серед нашого громадянства.

Вп. Установам і Організаціям, дорогим Товаришам-Кооператорам, Приятелям і Родині дякую за память про мене в дні 4. липня. Замість окремих подяк складаю на річ „Української Захоронки" 20 зол. — **Юліян Павликовський.**

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . зол. 0.25
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльна і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.